

Asotus evangelicus, seu evangelica de filio prodigo parabola

<https://hdl.handle.net/1874/342143>

A S O =
T V S E V A N G E L I,
 cus, seu euangelica de
 filio prodigo para/
 bola, à Georgio
 Macropedio
 comice de/
 scripta.

¶ Ioannes Schæffer excudebat
 Anno virginæ partus .1541.
 Mense vero Iulio.

¶ Epistola nuncupatoria, Iambico trimetro.

Georgius Macropedius Godofrido Bollio,
Traiectinæ ciuitatis Consuli
meritissimo S. D.

Quia non modo de me, sed & de cõni domo
Nostra bene meritus es vir ornatissime,
Volui profecto saepe gratificarter
Aliquo tibi munusculo, Verum quia
Neq; aureo, neq; gema eo, neq; tyrio
Inops queo, tentabo litterario.
Scripsi olim adolecens trimetr's versibus
Et tetrametris, ea phrasi & facundia,
Qua tum per adolescentiam, & mala tempora
Licebat, euangelicum A sotum aut Prodigum,
Omnis quidem mei laboris initium.
Cum igitur sciam te nostra, quanq̃ vilia,
Non prorsus auersarier, quem iam ferè
Annos triginta velut inutilem abdididi,
Denuo resumpsi, & adidi, vt tibi dedicem.
Cape igitur hoc manibus (quod aiunt) candidis
Munusculum, vt sub grauibus atq; serijs
Rebus habeas, quo animum subinde recrees.
Rogõq; te, ne tam xenion, ac beneuolum
Animum tui Georgij Macropedij
Consyderes. Vale vir ornatissime.

2

¶ ARGUMENTVM IN
ASOTVM.

DVos pater familiæ habebat filios,
Quorū quidem senior, quo erat frugalior,
Hoc iunior rerum fuit profusior.
Is deprehensus cum improbis græcarier,
A fratre primum, à patre deinde carpitur.
Plexis proinde sodalibus patrem petit,
Rem hæreditariam accipit. Longe in Asiam
Comitantibus scortis duobus nauigat.
Scortatur inibi, rémq; perdit pessimè,
Dolore patre affecto & ægritudine.
Tandem fame premente seruit, & sues
Pascere coactus, siliquis ventrem suum,
Quis cuperet, implere non permittitur.
Ductus igitur fœlice pœnitidine,
Tandem ad patrem supplex reuertit, gratiam
Quam demeruerat, lachrymis vberrimis
Implorat, impetrat. Pater vitulum iubet
Seniore fratre non ferente occidier.
Epulantur, & ducunt choros cum gaudiis.

¶ Dramatis personæ?

Prologus.	Diaboli duo.
Eumenius senex.	Lorarij quatuor.
Philætius filius senior.	Marganiū
Asotus filius iunior.	Planesium. } meretrices.
Comasta	Ancilla
Dætrus. } serui nequā	Colax parasitus.
Merimnus.	Pagnium puer Asoti.
Tribonius	Peregrinus milesius.
Thryptus } serui frugi	Chor ⁹ ex puerj et puellulâ
Cometa	

¶ Prologus. Iambico trimetro.

Non futes nugas, vt hortos Tantalij,
 Siculasve gerras, aut Hiberas nœnias,
 Non supra virginum, aut dolo lenonios,
 Quibus poëtarum scatent comœdiæ,
 Inertibus vel impudicis necrimus,
 Sed auribus spectantium probam indimus
 E veritatis ore lapsam fabulam.
 Quid fabulam? Non fabulam, sed mysticam
 E fonte puritatis haustam parabolam.
 Spectantium probis probamus mentibus,
 Nam filium rerum suarum prodigum,
 Qui patria exularat, ac patris ædibus,
 In gratiam patris redire videbitis.
 Sed orat author carminis vos, res duas
 Ne ægre feratis, quòd leuem falcem tulit
 Sementem in euangelicam, eamq; quòd audeat

Tractare maiestatem Iambo & Tribracho.

Né ve insuper nimis hæreatis ludicris,
Ludisq; comicis, sed animum aduertite
Hic abdito mysterio, quod eruam.
Foras euntem quem videbitis senem,
Typum geret cœlestis omnium patris,
Qui nos amat, fouet, erudit, complectitur,
Cui æs omne confit iuuenis ob lasciuiam.
Amator est mundi, Deum qui deserit.
Quia vt adolescens patre relicto maximæ
Adaetus inedia, suilla filiqua
Ventre replere postulat, nec impetrat.
Tandemq; respiscens redire cogitur.
Ita homo relicto fœdere ætherei patris,
Dum veritatis derelicto tramite
Sequitur voluptates suas, quas obfite
Spinis itinere neutiq; valet assequi.
Tandem malorum ingente pressus pondere
Respiscit actus gratia, ac reuertitur.
Et quemadmodum errantem pater iam supplicem
In gratiam recepit, ita peccantibus
Sed pœnitentibus remisso crimine
Dat gratiam Deus, & stolam innocentiz.
Iam paululum digressus à spectantibus,
Doctis loquar, qui non adeò spectare, q̄
Audire gestiunt, logosq; ponderant.

Examinant, dijudicantes pro suo
Candore vel liuore, non latum tamen
Culmum (quod aiunt) dum loquar sapientibus
Loco mouebor. Interim valete vos.
Saluete docti, soccules qui comicos
Tragicosve triuistis cothurnos, auribus
Parumper arrectis adeste, aduortite.
Ut non solent docti poetæ in fabulis,
Quæ facta sunt longe locis distantibus,
Populo exhibere, ut proxima, in proscenio.
Ita quoque tempestate si qua facta sunt
Diuersa, non vno exhibere tempore,
Sed ut acta sunt verbis referre congruis.
Quo tamen Aſotus hic rudi innotescere
Vulgo magis queat, cui non tam placet
Quod in theatro logicon est, quàm decticon,
Ratione studio, haud arte omiſſa temporum,
Abeuntem in Aſiam Prodigum author fabulæ
Poſt pauculos meſes reuertentem exhibet.
Nam veritatem pluris hiftoriæ facit,
Præfertim in hac re ſeria, quàm induſtrium
Poëtices artificium, neque temere
Plautum ſecutus, Philocraten qui ex Aulide in
Ætoliã amiſſum reducit comicos.
Valete docti En redeo ſpectatoribus,
Vnoque ſtans fixus loco, vado, venio.

Saluete, paucis vos monendos' censui,
 Quæ absq; fructu huic parabolæ neutiq;
 Dabit opera, nec pœnitebit otij.
 Nam castitati non oberit, vt fabulæ
 Versus quæ habent spurcos, & immemorabiles,
 Sed sermo purus, liber à lasciuia,
 Post furta, post adulteria, post flagitia,
 Vos iusta per lamenta pœnitentiæ
 Ad patris ætheri reducet gratiam.
 Si fabulæ expetisitis vocabulum,
 Quod Græce *ἔρωτος*, si Latinus exprimat,
 Comœdiæ aptè nomen indet Piodigo.
 Qui adestis igitur ad videndum, quæsumus
 Silentium præbete, non decet vti eos
 Sermonis officio, ad theatrum qui appetunt.

¶ Actus Primus.

Scena Prima.

Eumenius. Comasta.

Versus sunt Iambiçi trimetri.

Boni parentis esse ego arbitror, suis
 Sic prouidere liberis, ne quid fiet
 Quod obsiet naturæ, honori, aut moribus.
 Quandoquidẽ in hoc non genuit, vt viuant modo,
 Sed vt probè vitam atq; honestè transigant.
 Ob id vsq; in hanc senectam, inexhaustus labor
 Hæc occupauit artua annis pristinis,

A .4.

Mentēmq; discruciauit ah cura anxia,
Animiq; sollicitudo multo maxima.
Parthos, Syros, Medos, Arabas, & Italos,
Delum, Paphum, Pontum, Cyprūmq; & Græciam
Per saxa, & ignes horridos, per stridulas
Syrtes, mare inuium, atq; itinera deuia,
Insomnis, impiger quoq; peragraui, & his
Temporibus alitudinem accini ocyus.
Si interroges, qui tanta perpeti mala
Potuerim, amore solo, amore pignerum,
Hic quæq; fecit aggredi durissima.
Hic solus exhibuit amara dulcia.
Merito quoq; Dijs maximam habeo gratiam,
Qz non inanis hic labor, nec inutilis.
Bonorum enim thesaurum abundantissimum
Congessi, vti nihil omnium absit liberis.
Ampla est domus, & amplum famulicium est, agri
Vberimi, campi latissimi, greges
Numerosi, & (vt dicam semel) dono Deūm
Nil omnium est, indigerint quo liberi.
Sat hercle partum, susq; deq; omnia fero.
Quod supererit vitæ, otio dare statui, vt
Indulgeat Genio senectus vltima.
Sed est, quod absq; dolore cordis maximo
Nec fero nec audio. Qz vbi suam pater
Industriam, sudorem, & ipsum sanguinem

Suis beatandis liberis impenderit,
Sunt plurimi, qui his prorsus ingrati fient,
Qui morbidæ parant senectæ plurimas
Diras quoq; ærumnas, & indies cura, Scaron.
Mœrore, amarorēq; veretur nentiq; eam hypmet.
Afficere. Edunt, bibunt, & abliguriant
Rem omnem paternam, vt ossa nudent carnibus.
Plane id vel ex meipso ad vnguem pensito
Meaq; familia, cui licet nihil
Subtraxerim, quod exhibere debui,
Nihilominus fraudare me flocci aestimant.
Sunt namq; duo mihi filij, quorum alter est
Frugi satis nobis, sibiq; maxime.
Verum alter est totus lubricus, & prodigus,
Cui non mediocris adhæret, assentatur, &
Fauet familiæ turba, præcipitesq; eunt
In omne flagitium, scelusve, quod audeant,
Audentes plurimum, quod assuefactio
Audaciam dat, & fouet libidinem.
Hinc gemitus & dolor hoc quatit pectus meum.
Hinc lachrymæ ad æthereū patrē, & iuges preces.
Accedit & inhonesta famigeratio.
Mala publica, & priuata peior dictio.
Nam quod familiæ est, irrogatur patribus.
Hoc dedecus tuum, hoc tibi vitio Eumeni est,
Q. degenerat, & improba extat familia.

Num vero? An vnq̄ eis mali author extitit?
An non quod est patris modesti & optimi
Exhibui? Ab incunabulis in hunc diem
Et esse semper & probus concredier
Studui, neq; nihili viris me miscui.
Non pyrripis, furacibus, raptoribus,
Non turpibus, salacibus, vel mollibus,
Non mulierosis, siue fornicarijs,
Non sacrilegis, fidi fragis, nugigerulis,
Calumniantibus, nec id genus alijs
Me asserui, vt orbis testis est, & conditor
Orbis Deus. Quid ergo iure obiecerint?
An indulgentiam, quod increpauerim
Remissius delicta teneræ atatulæ?
An non vel ipsam infantiam compescui
Verberibus v'l meīs, flagris & acribus?
Non crebra, non pia defuit monitio, nec
Omissa castigatio est. Nam eosdem ob hoc
Et pædagogo tradidi, neq; corrigi
Vnq̄ vetabam. At ineptias fugaric
Virgis volebam, & acrioribus flagris
Lubricam indolem nequitia abacta corrigi,
Verum licet iuxta omnibus rigidus fui,
Tamen omnibus non, vt velim, conduxero.
Frustrâ puer natu minor laceratus est.
Non tot minæ, tot verbera, atq; exempla tot

Virtutum, & institutio scholastica

Stultitiam ab ingenio illius præualuerant

Propellere, quia propter hunc domi meæ.

Contentio est crebra, & simultas ciuica.

Et quid loquar, nisi vnicam Sapientis hoc?

Nemo potest corrigere, quem Deus arbiter

Despexerit. Sed ecce natu grandior

Gnatus meus Philætius modo rus abit,

Illi volo concedere animi gratia, &

Vti videam num cuncta recte agantur. Heus

Comasta, tu curassis interim omnia,

Quæ sunt domi (dū absūm) probè. Com. Curauero.

Nūquid aliud me vis, q̄d vrget? Eu. est. Cō. quid est?

Eu. Quod maxime curato opust? Granarium

Inuise, gurgulione quo sit liberum.

Com. Curabitur. Eu. Sed audin? Cō. ausculto libēs.

Eu. Altilibus & pullis legumen addito.

Com. Curabitur. Quid deinde? Eu. Ne per familiæ

Licentiam res pessum eat domestica,

Cras rediero. Com. Sospes redi, sospes vale.

¶ Actus primus. Scena secunda.

Iambici trimetri, vel senarij.

Comasta solus.

EVge, abiit hinc delirus ad villam senex,

Cui tantū inest cerebri, cutis quantū vuidæ.

Mihi credidit rem omnem semel domesticam.

Delirus hercle dum probum me existimat,
 Pol ego probus nunq̄ fui, nec spem adhibeat
 Vnq̄ fore. Ast epularier, baccharier,
 Scortarier, lactare herilem filium
 Noui probē, lepidēq̄ manticularier
 Soleo senem, sublinire & os offucijs.
 O Iuppiter supreme, quanto gaudio,
 Fœlicitate quanta onustat me hæc dies.
 Nunc omne famulicium omne certum est statim
 Amittere, atq̄ accire herili filio
 Tum sympotas, tum Asoticas sympotrias
 Duas, & indulgere Genio, & homunculos
 Bellos agere mensis iocisq̄ Sybariticis,
 Comasta, nunc te proripe actutum domum,
 Sed ecce parasitus Colax veluti canis
 Famelicus nostras ad ædes aduolat,
 Ipsum volo præuortere, vt ropalo fores
 Non pulsitet, donec ea quæ volo fecerit.

¶ Actus .I. Scena .III. Senarij iambici.
 Comasta. Colax.

S Alue Colax. Col, Dij te ament. Quid saluamē
 Macritudine ægra maceror miserrimus.
 Instar puerperæ, gemellos quæ ædidit,
 Flaccesco ventre, quatruiduanam ob inediā,
 Com. Ex renibus morbo laboras admodum
 Graui, ex vitellulo tibi pulticula opust'.

Col. Dij Deaꝝ perditant te flagrio.
Meam inediaꝝ querebar, & scelus obijcis?
Com. Compendium dictis volo nostris Colax,
Serio iocabar. Col. Audio, ventri meo
Si consulas, nam id vnicum est, quod me beat.
Si eluseris, tentanda res aliunde erit.
Com. Ego faciam hodie, vt tympani instar turgeat
Venter tuus Colax, videberis quoq;
Fœtus iterum (ne fle) gemellis fœtibus.
Col. Et gaudeo, atq; exulto, vera si autumas.
O Iuppiter, videor renatus, gestio
Audire. Com. Tum audies, cum filueris.
Col. Sileo, etiam si venter vt lupus vlulet. Com.
Sile. Col. hem. Cō. quin modo filcs? Col. quin modo
Etiã ne habes ludibrio? Com. Noli Colax (cacas?
Irafcier, nam te velut omasum dabo
Sub hoc die fartissimum. Sile modo,
Col. Prædam meis è dentibus rapis hoc σύλα.
Quid vult συλαδου? Et modo caret modo. Face
Compendium. Com. Compendio dictis opus.
Sed ipse græcissas modo. Col. Græcarier
Malim, atq; pergræcarier. Com. Facetior
Nosti esse, q̄ prudentior. Col. Prudentior
Immo esse q̄ facetior nonero, si erit
Vnde. Indies (si occasio) esse bis duos
Scitissimè scio atq; prudentissimè.

Com. Ha ha he, tuis digni sales sunt meritis.
Col. Quid tandem id est, cui tanta sunt praeludia?
Dic sis modo. Com. Audi. Col. Audibo, dic agendum
Com. Gaude. Ingredi, faxo te heri penariū. (modo
Vbi flaccidum modo pernulis, petasonibus,
Larido suillo, & optimo vino tuum
Hunc sacculum saturauero, gaude modo.
Col. E veteribus stipulis camœnas apparatus,
Et more coccygis eadem recantitas.
Nunc occine aliam cantilenam. Qui finat
Ferre intrò me pedem senex tam tetricus,
Vt plane Aristippum superet, aut Diogenem?
Nugas agis trifurcifer, dimitte me.
Com. Dimitto, abi. Col. Te deuorēt cacodæmones
Triuerbero, miserimus abeo. Com. Heus Colax.
Scia loquor. Col. λῆξομ, λκρῆς. Com. Cedo manū.
Col. Hem, quid manū? Com. Et me & te beuit hæc
Curaberis. Abijt hinc senex in prædium, (dies.
Seniore cum Philætio gnato suo,
Subducat vt ratiunculam cum villico.
En singuli absunt, qui forent obstaculo.
Rem credidit mihi totam, & argentariam
Primum, & cibariam, sed & vinariam,
Oleariam, atq; opsonariam. Insuper
Super omnia bona sua me herus constituit, &
Super famulicium suum, En claus, quibus

Sum præditus, quibus ingrediar in atria
Opipara, diuitiasq; heri primarias.
Col. Beas, beas me sancta saturitas mea,
Si id verum, & id certum. Com. Hercle vero verius,
Nec te esurire certius. Iam volo animum
Te aduertere his paucissimis, quæ iussero.
Producta verba longius sunt, q̄ vtile est.
Col. Vt me voles, semper ero, quiduis impera,
Sed es breuis. Com. Certum est. Herilis filius
Iunior Aletus, scis q̄ ad omnem facilis est
Lasciuia, petulantiam, iocos leues,
Epulas, sales, risum, & voluptatem id genus
Reliquam? Col. Probè noui, is calamitati nœæ
Præsidium amabile, modo liceat per patris
Seueritadinem. Quid ergo vis? Com. Face
Vt aduolent duæ animulæ, & formosulæ,
Et molliculæ, & amabiles, Planesium &
Margænum, atq; huius farinae pauculi
Bibelij voluptuarij. Col. Licet.
Com. Induce per posticulum pedepressim. Col. Eo
Lepidè exequar. Nihil aliud est? Com. Propere redi,
Col. Properrime, venter monet. Com. culina ego vt
Instructa sit, curauero. Col. Id curaueris.
Quid? nihil in es vœnatico cani, anteq̄
Vœnatū eat, iactādū erit? Cō. raptim. Col. admodū,
Com. Incredere, sequar, & omnibus præscripsero

Edicta heri, atq; interminabiles meas
Leges, quibus si verbulo obganniuerint,
Et vlmei, & phœnicei faxo fient.
Strident fores, an aliquis audeat egredi?

¶ Actus. I. Scena. 4. Trimetri, vt superiores.
Tribonius. Comasta. Colax.

ET ipsum, & ingluuiem ipsius, Diestites
Perdat, qui in ædes has heriles irruit,
Non aliter atq; famelicus post quadridui
Ieiunio lupo, Com. Colaci irascitur.
Tri. Pernis tribus citius quidem, q̄ dixerō,
Iam iam voratis, denuo getas onibus
Crudis, deinde artocreis auide ingruit.
Timui profectò in me quoq; faceret impetum,
Ita dentibus fremebat in captam sibi
Prædam. Com. Libet ridere vtrunq; & illius
Edacitatem, & huius impatientiam.
Tri. Atq; vtinam herus resciscat hæc, & corrigat.
Nam his omnibus comasta, herus dum abest domo
Conniuet, atq; videns tacet, & (vti suspicer)
Inducit hos nihili viros. Com. Hem, vt i video,
Nisi rigide abactus hic fiet, pax nostro huic
Fore non potest negotio. Triboni, ades.
Tri. Quis me vocat? Tun' hic eras Comasta? Quid
Me vis? Com. Quid ædibus relictis me inscio
Exis foras? An nulla tibi cura est rei

Domestica: Tri. Est nonnulla, maior forte q̄
Quorundam eorum, qui crepantibus ampliter
Buccis eam sibi arrogant. Com. Hæc in meam
Contumeliam, tuūq; prosequeris malum.
Quæ igitur foris rerum tibi curatio est?
Tri. Primum expulit me improba Colacis edacitas,
Qua indignè heri p̄nu abligurif funditus.
Com. Nunquid minus te id arguente acturus es?
Tri. Faceret minus, si tu minus conuiueas.
Com. Salus herilis pendet ex te scilicet.
In heri negotia modo hic ablegandus est.
Quis militat cuius suis stipendijs?
Nulla alia causa te vocauit huc foras?
Tri. Hæc causa prima (dicere vt iam cœperam)
Huc impulit, verum tamen si hæc non foret.
Granarium vocarat huc vel horreum
Statim, ad cribrandum triticum, herus vt iusserat.
Com. Id iam cribratū oportuit. Abi, abi hinc frutex
Et expediocyus quæ agenda in horreo,
Nisi fustibus scapulas velis metirier,
Nā & hoc peractō ad alia dirigēdus es. (Colax.
Abi. Tri. Heu. Cō. Colax ades, euola. Col. En ades?
Com. Vti iusseram, i venare, vtrum ne illos queas
Tres debitores vsquamprehendere,
Iurique sistere. Col. Exigam, haud effugerint.
Com. Curre, interlin nos te domi morabimur.

Tri. Si intelligam probè doles, quos cum improbo
Commentus est, non debite es iudici,
Sed scorta herili filio ductanda sunt.
Conscendam in herreum hoc, & è granario
Sollicitus obseruabo quos adduxerit,
Si non doli hic commenta sint, nullus siem.

¶ Chorus. Iambico dimetro.

A Mor parentis in suos
Res est stupenda liberos.
Non pupulæ tam lumen est,
Quæ patri amicus filius.

Ut araneus se eniscerat
Pater, & suam substantiam
Impendit, ut gnatum iuuet,
Et calamitate liberet.

Mancipia edunt, ipse esurit,
Paruòve victu & aspero
Viuat, suo dum filio
Parcat, sibi parcat nihil.

Nam propter hunc beandum, ad
Terræ marisque pericula,
Latronum & insidias paues,
Sed & frequenter incidit.

Horum omnium tamen inferius
Fore liberi immenores solent,
Lentibus reguntur moribus

Pro amore amaritudinem
Sed tu probæ indolis puer,
Tantis tibi laboribus
Obitis referre gratiam
Stude, & vicissitudinem.

¶ Actus secundus.

Scena prima. Iambici tetrametri

Merimnus. Tribonius. Dætrus.
Ortaliū nemo est miserior me vel infelicioꝝ.
Nam seruitutē præter hanc quā seruiō, tametsi optimo
Huic viro, multis ab œconomō modis diuerberor.
Cui senex totam simul cum re familiam tradidit
Suā gubernādā. Tri. haud minoribꝫ afficioꝝ et ego malis
Probra, impropria, irrisiones, scēmata, & amarifales,
Et colāphi, & alapæ, & vlmeus liuer manēt Triboniū,
Ni pedibus & manibus libens eam eius in sententiam.
Mer. Sermone blandō, moribus placidiscꝫ cōpello virū,
Fert semper ægrē, vī herō fidelior sit obsecro, neqꝫ me
Nisi verberare aut conuictio dignatur, & quod omniū est
Multo mihi molestissimum, quæcunqꝫ sollicitudine
Mea, aut tua frugalitate parta sunt, heri quoqꝫ
Quicquid laboribus erat aggestum, œconomus inutilis
Et infidelis dissipat, nobiscꝫ demensum cibum
Subtrahit, herus quē iusserat tempore statō nobis dari.
Tri. Rē verā & ærūhosā ais Merimne, sed qꝫ inclytū
& amatilem adolescentē heri pulcherrimā subantiam

Corruptit, illicitiq; in omne scelus, habet me pessime.
Serui fidelis est heri magis vsq; honorem ac liberos
Curare, q̄ vanas opes, magisq; multo q̄ sua
Cōmoda. Ferēdū vt cūq; siqs me angat, aut rapiat bonū
Domini, at qd̄ in heri pignera exitiū est, ferendū neutiq;
Mer. Verū hercle, verū nūquid æquū tibi videt, si incus
Nos terferit, & hanc seruitutem faciat odiosissimam?
Tri. Profectō inquit, sed decet pro hero fidelē seruilū
Opprobrijs saturari, & affici crucibus, & emori
Si tps aut loc⁹ expetat. Mer. qd̄ igit̄ est? qd̄ factō opust?
Tri. Q̄ primū hero negotium omne deferamus, vt sciat
Ne nos doli insimulet, vel infidelitatis arguat,
Si clā fuerit. Mer. Probē mones, redeūti hero indica bimus
Tri. Mora ē periculo. Mer. Periclos qm̄ suggerēda sint?
Tri. Agundum id est statim. Mer. Statim? Tri. Statim
premit enim occasio.
Mer. Qui sic? Statuit vt assolet epulari? Tri. Ita, ē gra
Dolēda vidi, scorta p̄ possiculū intrusit Colax. (nari⁹
Mer. Nugaris. Tri. Vtinam. Prius enim arconemus
vidente me dedis
Mastigiz huic mādata, vt adolescētulo scorta ingerat.
Mer. Papē quid audio, perij: quin istud est cautū magis?
Tri. Haud eiulatione opus, sed sedula prudentia.
Tu præstmato vt iustus es scombros, ego patri familias
Fæc clāculo interea oīa indicauero. Mer. Recte mentis
Sed ecce ab incunabulis hypocrita Dętrus aduolat.

Caer nequid horum intelligat. *Det.* Quid abitis, & quae editis?

Mer. O viri integerrimi! Quid me domi reliquistis?

Mer. Nos praestinatam amittimur pisces, ubi quod interest

Serui, domum intus & foris curato, aderimus craftino-

Det. Me miserum, adhuc liuet cutis piagis nuperrimis,

manent

Recetia heu me vbera, adeo rigidus est economus hic,

Etiam in his quae praecipit praescripta contra herilia,

Nullusque huic malo obuiat: redeat utinam heros & obuiet,

Tri. Seruum innocente omnia decet perferre mala, quanto magis

Nos, qui innumera commisiimus. Vale. *Det.* Valet. —

¶ *Actus. II. Scena. II. Orestonarij, ut superiores.*

Demus, Comasta, Merimnus, Tribonius,

Nunc bene est.

Nunc carbasa Sed huc irruit *Comasta* clauatus, lubi &

Vilere quid agat, non puto quae aduertet in amicum modo,

Coma Scelesti, merces, plagipati de adhuc satini liuet cutis?

Tantis per est garrire lubitum, & atterere diem otio?

Abite, abite dum. *Mer.* Heu. *Com.* Veti ad coruos, vel in

malam crucem. *Tri.* Oh.

Det. O *Hercules* diuerberat eos fuste, faxo eiusmodi

Ne condiat carnes meas condimine. Obsequar homini,

Blandiam frontem praeferes quae voluerit faxo, ut queam

Redimere tot plagas. Si erit frugi, coquendi copiam

Mihi faciet, indulgere Gemo sine, ut arbitror. E foro

Bascerculos, ficedulas, anates, lepulculum, & antirem

Dy dum attulit, non nihil in his sperare mihi licet boni.
Veruntamen scio equidem, herus veniens domum hanc si rescierit
Nos vimeos totos dabit, sexcento plagosque faciet.
Quia iuniori filio hanc occasionem dederimus.
Inter sacrum saxumque sto, lupum auribus teneo miser.
Delibera, perpende Datre, vtrum eligas euadere
Præsens malum, aut peredendum. Ex misero quidem miserimum
Te isthoc die facere valebis, siue felicissimum. At
Quid ante tempus es miser, crucians te ipsum inaniter?
Dætrus minister erit, coquet bellis homunculis, malis
Instantibus medetier licet, futura incerta sunt.
Quin et si hero fiat palam, nihil est quod haud prætexerit
Callidus, & excusare, & incusare, & assentari
Doctissimus. Sed iam reuertit huc malitia præditus
Trux carnifex, timeo faciat in me impetum, ita torfit
ferox

Vultum, aut eo obuiam, et capite demisso honorem exhibuero.

¶ Actus. 2. Scena. 3. Tetrametri, vt superiores.
Comasta. Dætrus.

HEus Datre te volo. Dæt. Hem dñe, præsto sum,
abutere vt libet.

Com. Te perduat tuique abusum Asphaltus impurissime
Vti libet potioribus. Dæt. Quid dixeram? Vt libet vtere.
Dicere volenti parcito. Com. Parco, caue sis amodo
Mihî ybulo aut nutu obstrepas. De. cati cauebim' amon
Dic mi patrone, siquid actum a me velis, perfecero (da)

Lubēs. Cō. Probē, sic te decet mihi esse morigerū. Sed his
Compendium dictis volo. Scis flagriones hos duos,
Quos fuisse deturbati ab ædibus, vīq; iussibus meis
Rebūsq; singulis & aduersari & obloquit̃. Dē. scio. Com.
Hos vti merebāt, p̃ximū in vicū expulsi. Dē. merito qdē.
Com. Vnariū vt contētur, & pilces domū cras cōuehāt
Reliquāq; familiam vacantem amisi ad opera extraria.
Dij boni, q̃ absente hero turba omnis infidelis est.
Te vnū inter oēs & probū & fidū autumo, cui nil prius
Herilib⁹ bonis. Dæt. protectō nil prius. Cō. paucis cape,
Sunt iuniori gnato herili amiculi Sybaritici,
Asiatici, atq; Afotici, quibus dapes lautissimē
Coquas oportet. Dæt. scilicet, sed qd si herus rescinerit?
Næ acerrimas pœnas vterq; dabimus, alter & alteri
Nō vtiq; suffragabitur, timeo admodū pelli meæ. Com.
Et ego admodū iugulo meo. Per Herculem tu ignauior
Cuculo es homo. Pelli times, tibi dum esse fœlicet licet?
De pelle si modo agitur, in portu silent meces meæ.
Dæt. Ero vt volēs. Com. Cura statim sequare. Dæt. Ta
actutum sequor.

Pol oīm q̃s vidi, hic est deterrimus. Com. Deterrimus?
Vah tibi scelus. Dæt. Sive obsecro finire me sententiā,
Com. Quā? Dicitō. Dæt. Pol oīm q̃s vidi, is est deterr-
Qui respuat beatus esse, dum fuerit occasio. (mvs.)
Id ceperam. Cur mi volenti dicere id succenses?
Com. Haud loquere cōsentaneū, tamē facesse quæ volo.

Ne feceris mihi remorā, sequere. *Det. Sequar celerrime.*
Nunc abiit hic pol omnium, quos terra sustinet vsquam
Deterrimus, ridet senem, rem dissipat, gnatum locat
Scortis, ferit pueros, & omni luxui se immerstat.
Hinc aliqt affectos probro optimos viros longe a spulif
Quo indulgeat licentius suis cum herili filio
Fœdis voluptatibus. At ex intemperantia illius
Mihî cumulus obtinget bonorū, quod voluptate liceat
Frui, atq; ad eius pessima facinora probum viderier.
O lepida fors fortuna seruas me, bene est, bene me beas,
Nūc carbasa (inq; Euro dabo, atq; frœna laxabo Genio.
Intro seqr, coquo, lixo, torreo, condio, apparo splēdide
Exit Colax ad hæc probe exigenda mirē accōmodus.

ACTUS. II. Scena. III. Iambici senarij.
Colax solus.

I Qui optimo ter maximo habeo gratiam,
Mihî omnis ex sententia res prouenit,
Albis quadrigis euehor, post brumam adest
Vernus tepor, post hymbrem adest serenitas.
Sib inedia misero opitulatus obiter est
Comata, prædam vterq; quam vult nactus est.
Par astus est vgnatico similis canis,
Cuietsi feram vgnator eripere solet
E dentibus quam ceperit, cibarium
Tamen accipit panem, vt suam ingluuiem expleat,
Prædam priorem domino, & hanc sibi vendicans.

Item ego, feras quas prendidi ceconomus tenet
 Sibi atq; hero, scorta attuli. epulæ me manent.
 Verna tument, chytopodes exhalant focis,
 Felicitati vnum deest meæ, utpote
 Vnius Asoti reditus, hunc si prendero.
 Sat prendidi. Sed aduolat ne Asotus huc
 Accipitris in morem, sinistra quem gerit
 Sine, appropinquet, ipius est, Asotus est
 Ipsissimus. Nunc incidit fera vltima in
 Casses meos, quam cupieram. Dij boni
 Quæ iuagus hic est pullus, q̄ & indomita est auis.
 Nec lac similis lactis est, nec aqua est aquæ,
 Atq; hic aui persimilis est. Patrem (auguror)
 Abiisse scit, leuitatis id dat fomitem,
 Nam cum domi est, ipsum veretur plurimum. **Hæc**
 Quid arguo, cuius meam dementia
 Gulam beat? Canet, haud videntem se videt.

Actus. 2. Scena. 5. Iambici dimetri & trimetri.

Asotus. Colax.

A Vis feræ persimilis est **Acatalecti**
 Inuenta lubrica & vaga,
 Nam quemadmodum sæpe auolat
 Custodis auis incuria,
 Ut nunquam eandem possiet
 Allicere vel prehendere.
Col. Vetus ista cantilena

B

54

Quadrat tuis adamysim

Tum moribus tum factis.

2. Iuuenis perinde lubricus

Fuge suat si occasio,

Nec patris Imperium obuiet,

Raptatur vltro quolibet,

Vt eius ignores vias,

Nec possies reducere.

Col. Bene intulit profecto,

Ad hæc libens ausculto.

3. Si morte delirus senex

Sublatus è medio foret,

Et cederet mihi porcio ex

Hæreditarijs bonis,

Beatus & felix forem, &

Liceret omne quod libet.

Col. Quam canentem audire perlibet, tamen

Adior hunc (quia proximus) iam comiter.

Aso. salue. Aso. quis loquitur? Col. huc respice. Aso.

Tun'es Colax? Col. ego sũ animule, Al. hẽ, salue Co

Quid admodũ suavis es? Col. Ego ne iam tibi (lax,

Suavior sum, q̃ hæc tenus semper fui?

Aso. Videre nunc quidem. Sed age dic mi Colax,

Senem ne vidisti patrem meum? Col. Domi est.

Aso. Perij. Quid inquis? Col. Te moratur in ostij,

Aso. Plane occidi miser, hunc abisse rus ratus.

Acatae

Catae

Acatae

14
Col. Quid si ego velē te isthāc modo arūnā exequi?
Aso. Dic serio, pater domi est? Col. Non, rus ijt.
In pradium, vix crastino rediturus est.
Tamen domi est. Aso. Quisnam Colax? Philætius?
Col. Nō, cū prē est. Al. Tribonius? Col. Nō est. Aso.
Merimnus ableni patri cupit integram, & (scio
Saluā esse rem. Col. Nec is domi. Aso. Me plurimū
Beas. Col. Beo inquam te, nam vterq; abactus est.
Aso. Abactus est? quo abactus? Col. In pagū foras.
Aso. Coniecta villic? est? Col. Patrē q; habet hospite?
Aso. Saluæ meæ res sunt, terunchi cæteros
Non fecero. Sed dice quisnam sit domi,
Qui obsit mihi? Col. Scis græce? Al. Ita, & græcarice
Vt cunq; calleo, dum licet. Col. μαγαίνιον,
πλανήσιον. Aso. μακρία κλυκῆα, γλυκὺς δόλος,
Sed age, quid hæc suggeris? Col. Rogas? Domi
Tuæ morantur te. Aso. Me Aso tum? Cerberus
Te glutiat nequissime. Col. At te maelima,
Dum nuncio bona, etiā ne diris deuoues?
Aso. Mentiris omnia. Hactenus mi os oblitum est
Colax? An auis eiusmodi tibi videor?
Impure, qui cum iustis? Col. Cedo manum. Aso,
Quid volt dari? hem. Col. tā vera sunt hæc, q̄ supra
Nos est polus. Aso. Videria esurire. Col. Iam
Non admodum, nam illum tyrannum propulsi
Πόρρω tribus pernis, qui adigit me cruci.

Denuo propulsaturus hinc πορρωτέρω
Petalonibus, πορρωτέρω artocreis.

Afo. Quo verbero verborum hic ingens ambitus
Suspensio tenes, logis finem face.

Col. Compendio dicam. Senex abest domo.

Oeconomus aspulit familiam fetricam,

Varnatum abegit me. O lepulos tibi

Pulposulos modo prendidi, Planesium,

Marganijum, feras & id genus alias.

Quicquid gulam aut Venerē allicere solet, domum

Comastra comportavit, & **Dextrus** coquit.

Vinum, iocus, risus, salésq; affuxerint.

Afo. O Bacche seruas me, si ita est, sunt res meae

Fultae. Sat est verborum, eamus in tro, nam

Ardet videre corculum quae dixti. Ament

Te Dij Colax, qui quod mea ex re est sedulo

Curas, meminero dum sinent fortunulae.

Sequere. Col. Sequor, grunnire venter occipit.

Tu cantilenam prosequere, quam corperas.

.4. Afo. Cum bellulis homunculis **Acataliamb;**

Et candidis puellulis

Porrigere frontem si libet.

Id propter inopiam haud licet.

Soluendum enim dum in symbolo est.

Vbiq; zonam perdidit.

Col. Id mihi accidit frequenter.

Cum non eram soluendo.

.s. Afo. Iccirco patrem accessero,

Acata.

Roganter ocy vt impleat

Meam aureis crumenulam.

Si fors mihi id negauerit.

Rem hereditariam petam

Mihi diuidi, atq; abiuero.

Col. Mentis sive secundum

Catal.

Vagam indolem canendo,

Fugam fugax meditatur

Ni consequatur votum.

Afo Sequere. Col. Deqr te. Afo. Aperitur ostiu. Col.

Monet ipsa res, nident culinae oblenia. (Sequor.

Chorus. Iambico dimetro.

Vana est iuventus/ & vaga/
Salax/ petulca/ lubrica.

A pecude, ni coerceas,

Post paululum nil differet.

Sola est voluptas, cui studet.

Sola est libido, quam cupit.

Scortari, inebriarier.

Noctes diesq; nititur.

Tam caecus est ephemia mor/

Pervertus/ improbus/ impius/

Vt iactet id potissimum.

Vnde erubescat maxime.

Sua supra clancularia/
Furtum/ dolum adolefcendit,
Quantumlibet pudenda sint,
Celebrant, honestant, efferunt,
Quapropter hanc licentiam
Oportet esse coërcitam,
Alioqui ephēbos criminum
Tandem in barathrum merferit.
Nam quodlibet malum, cui
Non initio resistitur,
In omne passim flagitium
Pecius priore pertrahit.

¶ Actus .III.

Scena prima. Iambici senarii.

Cometa villicus solus.

MAndata herilia vix quidem, quæ tuta sunt,
Solent inertes aggredi, & nihilominus
Cum hero suo, si vtrunq; ad oculum fecerint,
Pro præmij retributione expostulant.
Fidos probosq; se arbitantes seruos,
Veruntamen multo secius ego censeo,
Nam fidum ego & probum autumo, domini sunt
Qui iussa sedulo facessit, & aspera
Perinde fert ac prospera, haud tamen arroget
Sibi meritum, sed inutilem vsq; iudicet,
Totusq; herili ex gratia dependeat.

Me, scio equidem scio, verbera atq; opprobria
 Manent ab œconomo domi, nam: ægre feret
 Se deprehendi ac reprehendi, herum quoq;
 Lento gradu meum assequi ad vestigium
 Non suspicabitur, & ob hoc in me sauiet.
 Verum imperium herile excipi est sententia.
 Visam quid ætitet domi, num dissipet
 (Ut detulit Tribonius) demini bona.
 Ne callida eludat vafricie simplices
 Senis oculos. Coarguent nequam scio
 Tribonium, quasi egerit iniquissimè,
 Factus sui commilitonis proditor.
 Sed ego virum fecisse rectè existimo,
 Nam te infidelem heri esse, quo seruo malo
 Sis propitius, non conuenit, minime expedit.
 Sed ostium crepit, videbo quis exeat.

¶ Actus. 3. Scena. 1. Trimetri, vt superior ca.
 Colax. Comasta. Cometa.

P Arate vina animos solent (quemadmodum
 Cecinit poëta) sed mihi sectis accidit.
 Quantumlibet ventrem metum vino oppleam,
 Nihilominus labasit animus in potens.
 Et propter aduentum senis cor palpitat,
 Nutant gradus, artus tremunt, pallent genæ,
 Sed & pauor subitaria vrinam exciet.
 Papæ, malo omnine auspiciatus sum diem hunc.

In foribus est malum. Come. Quid occipit loqui hic
Scelestus? Col. Heus Comasta, te volo, adesdum.

Coma. Ut hic

Nequissim^o bacchas, ecquid est? Col. malū. Coma. hui
Col. Perimus. Coma. At seruamur inquam. Col.

Hem me. Coma. Quid est?

Col. Vbi transij limen domus, in cūmine

Sedit sinistra clamitans minaciter,

Rostrisq; teglas vellicans cornix. Quid hoc

Portendit aliud, q̄ quod aut mea, aut tua, aut

Vtriusq; nostrum vellicanda sit cutis?

Coma. O timidiorē lepore. Num cornicula

Te terret vnica? Nec corax, nec noctuæ, aut

Cornicularum mille me deterreant.

Adeon' superstitiosus es, vt anilibus

His fabulis attonitus expauesceres?

Ades, fruerē præsentiū, futura tancy

Incerta sunt, redi. Col. Redibo, at palpitans.

Certē hoc viro hand in orbe confidentior,

Qui homines veretur neutiq; nec percita

Ira expauescit Numina, at vero obsequar.

Come. Nisi durius Comasta sit coërcitus,

Res nostra pessum ibit domestica, quāne

Hoc homine confidentiorem neminem

Puto esse in hoc loco, nec vsquā gentium.

Mediusfidius ipse Parasitus iustus est.

Si conferatur œconomus. At ego nunc sequor.

Clausum ostium est, validissimè pulsauero.

¶ Actus. III. Scena. III. Senarij.

Cometa solus.

HEus heus, quis intus est? quis aperiet ostium
Ohe, domus plena est ligurientium, (hoc
Bacchantium quocq; & meretricantium.

Nemo audit, Ecquis aperiet mihi ostium hoc?

Merimne, Dætre, Thrypte, Tribeni, Nullus est?

Vt nulla deferentium suspicio sit,

Validius aliud ostium pulsauero,

Penitissimum quod ducit in domus locum. Heus

Recludite heus. Nec vox sonat, nec sensus est.

Quid ah Dij vestram fidem, quid agitur hic?

Clamo, reclamo. pulsito, repulsito,

Vt non modo postes quati, sed & domus

Nutare fundamenta videantur, nec est

Qui exaudiat, respondeatve, at vna vox

Est omnium bacchantium & heluantium.

Risus, iocus, festiuitas tractantur in

Penetralibus. Comasta hero inibi herilior.

Vocabo tandem ex nomine. Heus Comasta. Ohe

Exaudiunt, nam musitant, vt musculi

Taciti silent. Prorumpet huc foras latro

Furibundus ac temulentus. Atqui nondum adest,

Quid nunc mora: ur? At nihil non suspicor,

G .i.

Num scorta clam efficiet per abdita? Neutiq̃.
Nam audentior pulsabo adhuc. Comasta adesdum,
Adesdum, adesdum. Quid moraris flagitios?
Non dubito quin me rideat, ea præditus
Petulantia est. Conuitio irritandus est.
Exi è latibulo mastygia citus foras.
Egredere pernicies herilis ædibus.
Exi è culina nider. Ecquid adhuc lates?
Quin aduolas? His credo prouocabitur
Sermonibus.

¶ Actus. III. Scena. IIII. Senarij.

Comasta. Cometa.
— Q Vid hic tibi clamatio est
Pro his ædibus scelus? Putas versarier
Ruri, tuòve in sterquilinio sordido?
Abi frutex, abi, recede à ianua. Come. Heu.
Coma. hoccine volebas? Come. heu perij: qd̃ beras?
Coma. Quia lubitū est. Come. Patiar. Sine, aduenias
Senem sine aduenire, quē absentē comes. (Senex.
Tu urbane scurra, libidinum fomes, mihi
Rus obijcis? Post pauculas horas caue
Numerum in crucibus arentium ruri auxeris.
Nunc dum tibi lubet & licet, bibe, perde rem
Domesticam, corrumpere herilem filium.
Meretriculas accerse, pasce inertium
Gregem heluonum, vnā agite pollucibiles.

Totos dies noctesq; pergracamin.
 Isthec ne mandavit tibi, cum abiit, senex?
 Hoccine statu offendet repositam rem suam?
 Hoccine boni serui esse officium existimas,
 Ut filium corrumpat absenti patre?
 Corruptum eum duco, dum h̄s studet artibus,
 Quibus eruditur ex magisterio tuo,
 Coma. Quid tibi (malū) dic qd ego agā curatio est
 An non tibi curanda ruri pecora sunt?
 Potare, amare scorta ducere animus est.
 Mei sit hoc tergi, haud tui fiducia.
 Come. Q; audacter inter pecula modo per strepit.
 Coma. Te Iuppiter perdat, Dñq; omnes. Abi,
 Tetrum allium Germana colluies oles.
 Come. Non omnium est vnguenta olere exotica,
 Neq; vescier tecum opiparis dapibus. Tibi
 Tuos habeto turtures, ficedulas,
 Passerculos, & id genus alias aues.
 Sine me alliatum, & fruge contentum meū,
 Fidum esse hero. Sis tu beatus, ego miser.
 Coma. Bene imprecaris id quod est dignissimum,
 Decet me amare, & te bubulcitare: me
 Quoq; victitare splendide, tēq; miserē.
 Abi, caue molestus esse, rus abi.
 Come. Non cessero a modo, licet modo oporteat.
 Coma. Sapit, aufugit, neq; quod loquor flocci facit.

Nam abactus est, explosus est. Sed res quid hinc
 Sordidus inexpectatus obruit? An hero (id
 Quod suspicor) dolens explerator est?
 Vah tergeri, vah gutturi in eo. Attamen
 Hic caecior talpa, atq; pilo obtusior,
 Ut atrum ex albo vix queat discernere.
 Hominem probe deludam, herus si resciat,
 Nihilq; in his non comminiscies licet.
 Regrediar intro, sint lux curae omnibus
 Curantibus. Quid hui, quid intus est tumultus?
 Inclamitant Diues: atat quid hoc malis?
 An (vt assolet) sit pugna pro mulieribus?
 Celerius haec dirimenda, ne gliscat malum.

¶ Actus. III. Scena. 5. Trimetri.

Cometa solus.

Quid cecito cursu in domum irruit latro?
 Quid ciuitatis, atq; deprecatio
 Cruciumq; verborumq;? Per posticulam ne
 Herus, hos vt inopinatus in facto opprimat,
 Ingressus est? Suepte mere neutiq;
 Reuertar hac, fers & mihi indignabitur,
 (Si intus fiet) quod tantum huic dederim *xiro*
 Spurcissimo. Ipse est senex, mirum quidem,
 Qui tantum itineris mensus est hora breui,
 Urgebat hercule negetum, quod & addidit
 Vires senectuti. Ipse est certo senex.

Nam amarulentis gemitibus vox illius
 Singultit, & Philæcij vox acrior.
 Eccas, propelluntur foras Marganium &
 Planesium meretriculæ, & iuenculus
 Afotus indomitus, vtriusq; luctus est.
 Procedam vt audiam, atq; consulam probe
 (Si quivero) bonæ adolescentis indoli.

¶ Actus. III. Scena. 6. Senarij.

Marganium. Planesium. Afotus. Cometa.

Heu dura fors. Pl. heu me miserrimã, ò dij, vt
 Fc data cutis, & puluere obsita. Af. ah dolor

Mar. Quid oblitã isthanc puluere ingemis? Vide vt
 Mea tumida est, liuétq; verberibus cutis.

Nec me piget pudere, nec sordere, nec

Plagarier, tuo præ amore mel meum.

Te pudeat ob puluisculum, qui adhæserit

Vestitui, aut cultum immixtum conqueri.

Pla. Quis nescit, hæc quòd voce suggilles meum

In amicum amorem? An modo sibi te elegerit,

Ductauerit, & amauerit? Sile olida sus.

Mar. Quin tu sile cloaca, susq; morbida,

Cui, præter hanc frontem, semur, latus, inguina,

Et corporis alia membra purulenta sunt

Infecta morbo, qui solet celarier.

Pla. Tun' audeas me morbidã? Mar. Quin audeam?

Et menstruosam. Pla. Me ne dices morbidam,

Me menstruofam? En morbida hæc veneficam,
Te his verberat pugnis, & vngue vellicat.
Mar. Id neutiq; impunè egeris. Tu fœdior
Quouis cadauere, atq; sceno obfcenior,
Tu cæderes? Sic difce pugnis cædere,
Sic difce pugnis cædere, fic vellica,
Come. Non eft quod vſquam gentium intueries
Malim: calyptra, pepla, vittæ deuolant.
Paffos capillos manipulatim vellicant,
Hic ludus eſt planè meretricius. Adit
Aſotus, huic videro quid horum curæ erit,
Sequeſter eſt profectò, prælia dirimit,
Aſo. Nolite rogo me propter altercarlet,
Nam vtraq; mihi vt pulcherrima, ita chariſſima eſt
Faxo in malis ſociæ, & bonis fruamini.
Mar. Men' illa cæderet? Pla. Tibi ero ludibrioſ.
Aſo. Quiſcite, etſi cepta noſtra negotia
Turbata ſunt, fortuna tandem ſi volet,
Meliora erunt. Mihi à patre recedendum erit,
Qui offenſus his grauiffimè, pœnas graues
De ſingulis ſumpturus eſt, in me quoq;
Forte omnium grauiffimè animaduorterit,
Si in ipſo ſi primo furore occurrero.
Valete amiculæ. Mar. Vale tongū. Pla. Vale. Come.
Aſote Aſote. Aſo. Quis vocat? Come. quin reſpicies?
Ne ſequere, vt animi cauſa eamus quolibet.

Alo. Nō te sequor. Come. Turbatus est. Heus te sequor.

Actus. III. Scena. 7. Iambici tetrametri.

Eumenius. Thryptus.

Heus Thrypte, sellā profer, vt lassus quiescā, nā
 Infusa baccho odore longe olet teterrimo (domus
 Epulantium bacchantiumq;. Proh dolor, q; in hoc mea
 Cōgesserim bona, ab improbis vt edātur his lurconibus
 Meretricibus, scortātibusq;. Proh dolor, q; hæc domus,
 Quā semper hastenus seholam fuisse virtutum liquet
 In ganeum atq; prostibulū conuersa sit. Quandoquidē,
 Nisi modo rescissem, filio labem intulissent maximam.
 Hoccine fidelium est opus seruorum, licilem filium
 Absente hero corrumpere, supellectilem pessum dare,
 Cæsis domus meæ vel expulsis probis vernaculis,
 Ducere scorta, accire lanones, gregēq; inducere
 Parasiticum, & per furtā rerum creditarum singulos
 Opplēdo pascere? An hæc quieto mihi aīo ferēda sunt?
 In hunc ne secleratum gregem animaduortero? Haud
 parcā. Puer

Fer ocys sellam, vt quiescā, nam oppido lassata sunt
 Membra mea stando, restitendo, eundo, redeundo die
 Toto. Haud fuit spacium quieti vel minuto temporis.
 Thr. En sella adest here postulata, sede, quiesce paululū
 Vin' adferā quo prandeas parū cibi & pctus? Eu. Mane
 Thr. Præterijt hora prædij Eu. Scio mi puer, sed hoc die
 Neq; pane vescar, neq; bibam vinū, priusquā in impios

Therapontas aīaduorterim. Producite illos huc foras
Lorarij, quo iusserā intus ordine. Producite. Thr. Heu.

¶ Actus. III. Scena. 8. Octonarij, vt superiores.
Lorarij Eumenius. Comasta. Dætrus. Colax.

V Ti iusseras, Comasta adest domine, tuo discreti
mine aut

Plectendus, aut seruandus. Eu. Hem, quid ausus es
Contaminare ædes meas nefande spurcitie tua, &
Scortis tuis, cædere familiam pro tua libidine,
Præterq̄ abusum filij, furarier, baccharier,
Scortarier quoq̄, & nihil sceleris pudendi omittes?
Quid poteris his p̄texere? Eloquere: qd obmutescis? &
Quid cōcidit vultus tuus? qd mussitas? respōde, Coma. ita
Quia libitū erat Eu. hæc v̄ba nō sūt, q̄ mereri grām aut
Veniam queant, sed iram & indignationem prouocent.
Coma. Iniquitas mea maior est, q̄ vt fata mortis depercer
Eu. Te serue nequā ex ore p̄prio iudico. Ob scelera tua
Penēsq̄ nostra in mancipia proterua priuilegia,
Te morte dignū, tēq̄ plectendum horrida p̄na crucis
Pronūcio. Clāgat tuba. Com. heu, sic separas me amara
Lor. O domine flectere, Eu. Apagete. Sin (morsus)
abducitis, peristis. Huc

Adducite alterū, volo etenim omnē semel domū meam
Purgarier. Lo. p̄sto ē here, hūc vin' ad phylacā trudiet
Vin' v̄lmeis aut taureis cædit? Eu. V̄lmeis aut taureis,
Mille crucibus dignissimū? O trifurcifer, quin tu mihi

Morem geris? Quousq; ad oculū seruius? Mauis malo
(Cum deprehendi nō times) seruo obsequi, q̄ hero tuo?
Quousq; hypocrites eris? Quou q; mente subdola?
Dæd. Verbar hære, ne vapularem haud obsequendos

Eu. Non times

Insane eum, qui carceri te perpetuo adigere potest,
Ipsa ve morte tollere? At ventri studes, facile times.
Et isthic abduſtus fiet per compita omnia, ac fora.
Insignis hac q̄ dignus est furca, huic phylacæ innectite,
Donec sciam, qua afflictione insigniter multabitur.
Procedat & Colax vorax, qui præter id quod edit ac
Eibit, arietem validū intulit quoq; castitati. Accede tu
Quoq; bone vir. Quid iuris est tibi aut rei in domo mea?
Col. Nihil. Eu. Quid ergo absente me isthanc ingredi
præsumpteras?

Col. adegit huc me vëter Eumeni fam' esq;. Eu. abducite
Scapulâsq; flagris cędite, ac dimittite. Col. Et quidē satq;
Dignē, vt hñt scapulæ, quod antē vëter hic peccauerit.
Eu. lam fontibus plexis malū non parū adhuc reliquū
Gnati periculū minoris, nam beat me neutiq;. (est, mei
Q; iniquus & qua passus est, et perditus quod filius
It, pelsimē me habet. Iho, & in morē ingemiscēs turturq;
Contabuero miserūm omnū miserimus, donec vagū
Post furtâ, scortâ, libidines, ad veritatis tram item
Reduxero. Ite pueri, Afotum quærite, vt comparatō

Actus. III. Scena. IX. Senarij.

C 5.

Philæti. Afolus. Cometa:

Quo perditus se proripit frater meus?
Moratur hunc pater, familia quarritat.
Sed ecum adest, frugi comitatus villico.
Frustra monet, frustra obsecrat, scio perditum.
Rigore agendum censeo, obiurgabo eum,
Et ut meret durissimè increpabo eum.
Quid frater est, q̄ post tuam insolentiam,
Temulentiam, pesulantiam, lasciuiam,
Post ducta scorta, post domus rem perditam,
Adhuc patris te subtrahis conspectui?
Horum omnium non te pudet? Non pernitet
Mitem patrem irritasse tantis sceleribus?
Afo, Pudet, pigetq; & pernitet. Phi. quin ergo ades,
Quo patris iram mitiges modestia?
Quid iners foris vagaris, aut turpia leuis
Leuissimorum sequere contubernia?
Quid otiosus otiosa amplecteris?
Quid operi alicui te domi non applicas?
Iam complices pœnas dedere tui, cruci
Comasta iam suffixus est, Dætrus quoq;
Fortasse subrigendus est, Colax flagris
Acerrimis laceratus est. Tu solus es
Cui parcere pater optimus desyderat,
Et adhuc iners vagaris, atq; in otio
Tempus teris, Quousq; abuteris patris.

In te, & mea patientia & clementia
 Aso Hem, sat λάρωρ, pudet, pigetq; & pernitet,
 Q; nostra propter contubernia hoc die
 Offensus est pater meus, quæ ego non tamen
 Instruxeram, nec me sciente instructa sunt,
 Sed inscius quaesitus, vltro & accitus
 Sum, cæterum neq; tua vorata nec patris.
 Ex integro substantia est. Perro argui abs
 Te indefinenter otij atq; inertie
 Tædere iam corpit, nec a modo perferam,
 Num tu mihi praefectus, aut didascalus?
 Si deprehendat in facinore me pater,
 Redarguat, me corrigam, aut tolerauro.
 Abs te recuso vel argui vel corrigi,
 Curare desine quod tua non interest,
 Phi. Non interest mea? Diu noctuq; qui
 Duris patri laboribus te deside
 Interuios? En callent manus, rigent pedes.
 Curuatur oneri dorsum, anhelat hoc meum
 Pectus, gelu vrit & æstus hoc squalens caput.
 Tu contra inertis semper otio vacas.
 Tu suauiter, tu delicatè victitas,
 Instarq; scortij molliter: haud mea interest?
 Aso. Quid agam scio, si pergis hec modo loqui.
 Phi. Fac quod velis. Aso. Abiuero, Phi. Per me licet.
 Aso. Turus abi sycophanta, abi in malam crucem.

Phi. Cometa sequere, actum est de eo. Come. Huius

Phi. Sequere ad forum,

Videbo quanti grana veniant, Come. Sequor.

Aso. Ille abiit, ego recta ad patrem processero,

Omnem rem, quae ad me attinet, petiuero.

¶ Actus. III. Scena. X. Scenarij.

Eumenius. Aso. Aso.

VT is beatus est pater, qui contigit
Generare prudentes probosque liberos.

Ita est profecto miserimus, qui aut improbos

Fatuosve consecutus est. Id pro dolor

Jamdudum ego experior meis in prolibus.

Suscepi enim ex vxore filios duos,

Quorum alter est frugi nimis, quae expediat

Aequi tenacior. Laboriosus is

Quidem, & utilis, sed admodum morosus est.

Porro alter ut iunior, eo est dementior.

Nam ad otium, luxum, iocum est propensior.

Sed eecum adest, tumens quasi ira percitus.

Habet profecto nescio quid incommodi,

A fratre forsitan increpatus durius,

Cui lenius quam meritis est loqui expedit.

Aso. Salue pater. Eu. Mignate ut est? Recte omnia?

Aso. Etiam, sed est quod te volo. Eu. Ausculto libens.

Aso. Ne deneges mihi iam quod abs te postulo.

Eu. Quid id est? Quid id celas? Adest dum, dic patri.

Alo. Da mihi pater partem meæ substantiæ,
 Quæ hæreditario mihi iure obuenit,
 Sine me institutis proprijs iam viuere.
Eu. Quid gnate mi? Quid in me displicuit tibi
 Obsecro, ut hanc rem postules? **Alo.** Nihil pater,
 Fratrem tamen mordere me palam, & alios
 Mihi inuidere clanculum, non perfero.
Eu. Animæ quior gnate es, boniq; consule
 Quod in tuam rem à fratre dicitur tibi, aut
 Abs quolibet. Non rancor istius rei
 Est sceminarum, sed ipsa charitas.
 Lasciuiam fuge & otium, curato rem
 Domesticam, fratri ades in agro, in vinea,
 In ædibus: voto pari, si nequeas
 Pari labore aut viribus. Ne iungere
 Potantibus, scortantibus, voracibus,
 Rapacibusq; & id genus nihili viris.
 Te tempori confer domum, mecum quoq;
 Consiste liber in ædibus. Non te finas
 Obsequio, & arte subdola meæ domus
 Seruorum ad improba pertrahi, sed moribus,
 Sermone, gestu, actûq; liberalibus
 Præstare cunctis nitere, quibus imperas.
 Hæc tibi perennem gloriam, hæc tibi comoda,
 Hæc tibi voluptatem omnium pulcherrimam
 Paraucrunt, Hæc facito, & in te ne quidem

Catellus vn̄q̄ mutiet, sed omnibus
Habeberis charus, patri charissimus.
Aso. Ne verba mihi, moramve faceris pater.
Præcide funem, amitte, iacta est alea.
Eg. In maximum dabo tuum tibi malum.
Olm̄ scies, cum te instruct vexatio,
Q̄ exegeris temere tuum patrimonium.
Mecum ingredi, quo fufius tecum loquar.
Et portionem, quam requiris, iuppitem.
Eheu miser. Aso. Ne lachryma pater, sequer.

¶ Actus. III. Scena. XI. Dimetri,
Belial. Astaroth.

HAha he, quid vsquam lætius
Terra/mari/cælo/solo/aut
Apud inferos mihi accidit?
Ast. Quid Belial adeptus es,
Solito quòd es iucundior?
Bel. Per Cerberum tu Bardus es.
Non hanc vides pulposelam
Ferz in incidere griphis meis?
Ast. Gnatum Eumenij vis dicere?
Cui hæreditariam pater
Rem diuidit? Bel. Volo. Ast. Video.
Bel. Viden' capaces sacculos,
Magnamq; vim pecuniar?
Ast. Quia videam? Et ausi plurimum.

Bel. Vidēs ne vt inhiat filius

Hæreditarijs bonis?

Ast. Video, atq; plenis lancibus

Pendit pater gnato suo

Auri talenta plurima.

Bel. Dum appenderit, numerato ea,

Auidiq; Astoti vncas manus

Ad inuolandum respice.

Ast. Quintum pependit. Bel. Provide

Ne erres in aliquo calculo.

Si non velis stygos ignibus

In tartaro punier.

Ast. Non erro, decimum ponderat,

Grandemq; vestium puer

Parat expeditus sarcinam.

Bel. Vide sis. Ast. Video, iam appensa sunt

Auri talenta quindecim,

Argenti & addit sacculos

Duos probati ponderis.

Age dice quid factum velis.

Bel. Ponamus vndiq; laqueos,

In ganeis, in compitis,

In œnopolio, in foro,

Absconditi infidiabimur.

Non poterit hæc pecunia

Expendier sine fœnore,

Sathana vafrum te exhibe.

Ast. Ero fortiore fortior.

Latebo in ænopolis.

Tu ganeum tuum occupa.

¶ Chorus. Versu sambico dimetro.

Seruum fidelem hero deceat
Rem creditam tuerier.

Vigilem/modestum/sobrium/

Absentem herum moratier.

Inutilis contra solet

Foris morante hero interim

Domesticam rem perdere,

Domesticosq; credere.

Quicquid fidelis congerit,

Id infidelis dissipat.

Absente hero ventri, gulæ, &

Veneri nefandæ deditus.

Quapropter is, qui frugi erat,

Redeunt i hero laudandus est.

At improbus vel in crucem

Vel in phylacam agendus est.

In rebus itaq; prosperis

Licentiam suspectam habe,

Et in omnibus, quæ impune agis,

Finem subinde respice.

¶ Actus Quartus.

Scena prima. Iambici trimetri.

Merimnus solus.

Coma sta, quo suo vacaret luxui,
 Vtrunq; nostrum amisit ad viuarium
 Pro irreticendis piscibus, vt cum Deus
 Fidelium pius arbiter redarguat,
 Profecto me piget, pudetq; ignauia,
 Quae ambo caesi neutiq; restiterimus.
 Malo igitur insperatus hoc die domum
 Reuertier, q̄ crastino quo iusserat,
 Ne me infidelitatis arguat senex.
 Qui, cum sciam virum infidelem in omnibus,
 Aedes timore verberum reliquerim.
 At suspicor quod iam ne herus praetortorif,
 Et in improbum famulicium animaduortit.
 Quod non redijt, vt dixerat, Tribonius.
 Dij boni quid cerno? Nunquid ex etrice
 Comastam heri promum atq; condum pensilem?
 Heu domine Deus, vt est subito mutata fors.
 Vt grauiter omnium virum mitissimus
 Eumenius animaduortit hunc in noxium.
 Quid ego iam agam? Quo me miser vertam? An domum
 Ingrediar? An foris morabor, dum parum
 Herilis ira refraxerit? Paueo admodum.
 Quin tuta per timesco cuncta, & heres.
 Sed commodum, strident fores, videbo claram

D I.

Ab angulo quis exeat. Cum Pagnio
Asotus est, peculiari seruulo.
Libet mihi obseruare, quid vel egerint,
Vel dixerint. —————

Actus .4. Scena .II. Trimetri.

I Asotus. Pagnium. Merimnus.
Puer, & isthæc transfer ad
Marganium aut Plancium. Pz. Faceffo here.
Vin' redeo? Afo. Non, dic me secuturum illico.
Parentur omnia, quæ ad gulam & Venerem attinent.
Mer. Vt video, & vt modo res se habet domestica,
Diutius q̄ par erat, atrio absui,
His piscibus dum irretiendis insiti. Heus
Quò fers puer vidulum istud & marsupium?
Pz. Ecquid tua interest? Eò quò præcipit
Herus. Mer. I. Sequetur Asotus, hinc subduxero
Me, & clanculum explorauero euentum rei.
Credam ne tantum ab hero datum peculij?
Absurda sunt. Iam prodit infelix foras.
Afo. Nactus peculium ad meam sententiam.
Auri talenta quindecim, alijs plurima,
Genio obsequendum censeo, Veneriq; quos
(Quod apud parentem non licebat) dum libet
Obtemperandū. Quorsum enim os, ventrem, & alia
Hæc corporis natura membra condidit,
Si non sub hac ætate ijs fruendum erat?

Frondescit omne nemus, volucres incubans
 Ouis, pecus lasciuit, & solus homo erit
 Solatij exors atq; lætitiæ Absit. At
 Cum suauibus puellulis, & dulcibus
 Sunt poculis tractanda gaudia, dum comes
 Vita, quia cras moriemur, haud prætereat hic
 Flos temporis, rosis coronemur prius
 Q; marceant, certè hæc mea est sententia,
 Recta adeo portum, viso si qua nauis est
 Milesia hoc die solutura, inde mox
 Adibo amículas meas Planesium &
 Marganium, cornam parari iussero.
 Mer. Heu q̄ ista dementis similia verba sunt,
 Hæc optimo minime patri celanda sunt.
 Et commodum, ex foro redit Philætius
 In agrum iturus, aggrediar, & alloquar.

¶ Actus. 4. Scena. III. Trimetri.

Philætius. Merimnus.

Heus q̄ premor squalore, cura, & improbis
 Laboribus, membra omnia mei corporis
 Sub vesperem lassata erunt. Solus vacat
 Afot^o. Mer. heus Philæti here. Ph. hē, q̄s me vocat^s
 Merimne salue. Mer. Salue here, est mysterium
 Quod in tuum effundere sinum cupio. Ph. Liket,
 Mer. Petito Afotus à patre patrimonio
 Fugam parat, mentem suam mihi prodidit

Iam nescius, quod si fuerit, mox perierit,
Lusu, locis, libidiniq; deditus.
Phi. Pereat, pereat, abeat vel in malam crucem
Qui nil boni socers patrauit hactenus.
Mer. Velim tamen per te pater resciscat hæc.
Phi. Sciet profectò haud absq; pernitidine,
Si totum ei peculium donaverit.
Mer. Quæ à patre facta nescio, at quid dixerit
A lotus, & quid egerit, scio. Phi. Quicquam id est?
Mer. Nactus peculium (inquit) ad meam
Sententiam, Genio obsequendum censeo,
Veneriq; & id genus alia, quæ ad luxum attinent,
Quæ vt præterisset, ventus abstulit auribus.
Phi. Quid audio? Mer. hoc quod dico, & audi cætera,
Nam multa conuasata (nescio quæ) in domum
Meretriciam portarier curarat, &
Secutus est. Culpandus haud tamen est pater.
Phi. Non est? Mer. Profectò nõ, sed admonendus est,
Nequo modo iuuenem fuga labi sinat.
Phi. Curabitur, non absq; pernitidine.
Sic nostra sint tradenda leortatoribus?
In hoc laboratum atq; sudatum hactenus?
Ostruero hæc, si vera sint. Eccum procul
Tu abi domum, stude parandis piscibus.

¶ Actus. 4. Scena. 4. Trimetri.
Eumenius. Philætius.

Miser ædepol status præsentum est omnium,
 Qui enutrierunt obstrepentes liberos.

Phi. Istuc quidē verū pater. Eu. Tam propē aderas

Fuit Phi. Pater a Jeram increpatoris graue.

Eu. Ob quam meam culpam? Phi. Q. indignū quidē

Vita, data pecunia dimiseris.

Scottat ar, est, bibit volupe, totus perit.

Eu. Miserrimum senem, enec as me hac fabula.

Phi. Merere tu quidem pater, neq. fabula est

Tu vere enim spoliando nos, deuentæ

Illius interitum addidisti Eu. Quid agerem?

Rem postulabat propriam: culpanda erit

Hæc mea benignitas? Vide ne tu magis

Sis noxius, rigore qui a tolescentulum

Quia noluit flecti, obruisti durior.

Hinc lachrymæ, hinc suspiria, hinc mihi iam serm

Nece amara amarior amarior. Spero tamen

Q. respiciet tandem. Phi. Attamen non ego quidem.

Eu. Reuertor intrò, vei videam quid facto opust.

Phi. Ut video delirat senex. Cometa ades.

Vt vel aliquis prudentiæ locus fiet,

Rus ibimus, nam res probè domesticas

Tribonius reuersus (eccum cum procul)

Recturus est.

¶ **Actus .4. Scena V. Trimetri.**

Tribonius. Aletus. Margeniū. Planctiū. Thryptus.

Nunc in phylacam trusus est
Dætrus coquus: nunc in malis meritis
Deterrimus subreptus est Comasta, sed (cruce
Nunc quiescet mens senis, nisi filius
Reductus ad frugem fiet. Sed eccum eum
Quem in compitis & ganeis quæ siuimus.
Clam obsecro moremur, ut intuamur exitum.
Afo. O Hercules, quæ est illa vita suavis, &
Beata, quæ nullis coercita legibus,
Sux voluptati, suisque amoribus
Paret, nutritur, pascitur, cui assatim
Æs subrogat crumenula, ætatisque Venerem.
Fruere anima istis quæ parta sunt, dum fors finis,
Dum luce vitæ vesceris, donec licet
Id quod libet. Iam eo naue adepta ad turturæ
Meas, meos passerulos, mea vbera
Nihil moratus appeto, dudum quibus
Mandaueram cernam apparare, videbo quid
Agant. Sed eccas, utraq; fertur obuia,
Me queritant. Pla. Animule Afote, quin venis?
Nulla absque te domi voluptas est, neque
Sine te aliquid est solatiū. Mar. Quid Afote id est?
Te ocelle iam dudum moramur, omnia
Quæ ad Venerem & ad gulam attinent, parata sunt.
Afo. Adeste delitiæ meæ, o Planesium
Suauium meum, meumque corculum.

Margenium, **M**ar. **C**omplectere. **A**so. **F**acio lubens
Pla. **A**n præteris me? **A**so. **N**eutiq̃ mea animula
Planctum. **V**ltro hucusq̃ tendo ad vos iter.
Iam vero eamus, vt cuticulam molliter
Curemus, & fruamur optatis diu
Complexibus. **P**ater gemit, frater fremit,
Sed id omne dissimulare oportet amodo.
Pla. **G**emat senex delirus, & frater fremat,
Se torqueant, se mordeant, se deuorent.
Cum illis tibi obsecro quid est negotij?
Valeant graues curæ, atq̃ frontem exporrige.
Mar. **F**acile domj tibi omnium horum obliuium
Induxero, introgamus. **A**so. **I**te, ego assequor.
Mar. **H**audquaq̃, vtrinq̃ prehende nos, & ducito.
Aso. **E**sto, sed agite concinamus. **M**ar. **I**ta placet.
Aso. **F**œlices, quibus obtigit
 Sors nec dura nec infima,
 Sed amplissima & incluta,
 Quis fauet Venus aureis
 Lasciuire cubilibus,
 Tranquillaq̃ cum amiculis
 Consuetudine perfrui.
Tri. **A**udis ne Thrypte, vt nequiter sibi vendicet
Asotus Euripidis hanc purissimam
Hei cantilenam, pessime verba vitians,
Sensumq̃ corrumpens? **T**hr. **C**apio, sed abs te ego, vt

Poëta cecinit, gestio audire. Trib. Audies
Modis Erasmijs, metrôq; glyconico.

Fœlices, quibus obtigit
Sors nec summa nec infima,
Sed sane modica, & quibus
Castos annuit aurea
Nancisci thalamos Venus,
Tranquillâq; perenniter
Consuetudine persequi.

Thry. Pulcherrimè, vide vt improbus proba vitiat,
O quantum amaroris pariet hic nuncius
In corde patris, vbi filium rescuerit
Perire scorta tam nephanda, & perdere
Rem hæreditariam. At aperitur ostium.
Procedit huc senex foras, silendum erit.

¶ Actus. 4. Scena VI. Trimetri.

Eumenius. Tribonius. Thryptus.

VOx canticj me exiuit huc foras, putem
Fœlicitatis quippiam infœlicibus
Fatis meis ea nunciet? Frustra putem,
Nam quicquid vsquàm extat mali, in me conçidit
Vnum. Sed adsunt pueri, & inter se gerunt
Nescio quid occultæ rei minime integræ. Heus
Quid mussitatis mutuo? Nolite me
Celare, dum mea interest. Tri. Refert parum
Tus dolentis here. Profectò cantus hic

Non gaudet, at meroris est, nam herus meus
Alotus adollescens totus perit.

Eu. Quidum Triooni? Tri. Adhaeret is spurcissimis
Meretriculis Margenio & planesio.

Vidimus eas huic excipi perblanditer,
Affabulari mollius, lyauissimè

Quocumque oscularier Eu. Quo loci perductus est?
Tri. In ganeum vt conijcio, quoniam brachijs

Vtrinq; consertis eo an perductus est,
An duxerit mage concinendo, nescio.

Id here fuit, quod me cauentem audiueras.
Repetebam enim, quæ is nequiter corruperat.

Castra Euripidis carmina. Eu. Ast (vt iusseram)
Cur non reduxtis perditum, cum occurreret?

Tri. Iam fama publica perstrepsit, quod te adierit,
Patrimonium petiuerit, receperit.

Emancipatus est, & ipsum adhuc velis
Reducier? Taceo quod etiam non queat

Inducier, cui tanta cum meretriculis
Et tam arcta consuetudo cessit. Eu. Alote mi

Mi chare Alote, gnate mi, quis det mihi,
Vt aurum & argentum meum impendam tibi, &

Impendat ipse pro tua anima gnate mi?
Ite pueri ad opera vterq; sua, ego mox sequar.

Heus Thrypte, curriculum fac ocys ad forum
Piscarium, vnde siquid euectum mari

Quod edat familia piscium. Accipe hos decem
Denarios, eme quantum opus presentibus.
Nam quod Merimnus attulit, non sufficit.
Thry. Faciam libens. Ibo, redibo ocysime. I
Eu. Satage, intus est quod interim peregero.

¶ Actus .4. Scena VII. Tetrametri.

I Afo. Pagniu. Margeniū. Planesiu. Ancilla.
Trāster hæc puer in triremē asiaticā. Pæ. qd posteat
Afo. Dices gubernatori, ad horā proximā meme adfore.
Tantis per in portu morare, dum paratus adsiem.
Pæ. Faceffo, sed quid de puellis dixeris? num adduxeris?
Afo. Adduxero. an tibi excidit qd intus hic decreuimus?
Abi ocys furcifer, & isthæc in loco apto colloca.
Cauene carina foeda sit, neu te cæca perstillantia.
Vbi turturellas has meas iam comptulas composuero.
Pæ. Curabo sedulo. Nū aliud est qd statim factū volēs.
Cū veneris? iam p̄cipe, vt opera vna id exigā. Afo. nihil.
Comptis puellulis meis mox subsequar. Vade. Pæ. Vale.
Afo. Heus heus puer. Pæ. quid volt modo. Afo. Stabis ne
flagrio? Pæ. Quid est?

Af. Vtres duos cura optio vino repleti. Pæ. Meminero.
Af. Res postulat et, vt & parēti, amiculisq; & omnibus
Mihi familiaribus valedicam, hora at obstat serior.
Nā æstus maris iam, pxinuist, & maxie id vereor. P̄rem
Si accessero, instabit prece, instabitq; lachrymis, trahentē
Me proximi, iurgabit & frater, vetabunt singuli, vt

Reflire nequeam. Egero consultius, si solueris
 Sic clanculū. Sed qd moratur hæc meæ veneres? Quid est
 Q. nō venitis? Pla. Adsumus. Defert puella crepidulas,
 Sandalia, armillas, calyptra, chirotecas, vittulas,
 Flabella, amomū, galbanū, storaca, thus, & reliquum
 Mundum vtriusq; nostrū, & alma: Veneris incitabilū.
 An. Hem, cūcta scriniolo sub hoc locata sūt: nū aliud in
 Pla. Faxis supellex reliq; mūdi vsq; seruet, caue (bes?
 Ne quēpiā introduxeris sine senore. An. obsecr mi hera.
 Pla. Vide sis, priusq; libra noctē cū die æquet, aderimus.
 Al. Vos tandē adeste: qd moramini? ānus ē dū comitur.
 Mar. O mea voluptas adsumus tandē: quid oro tristior
 Videre? qd habes aia? Pla. Alote tūne amabo tristis es?
 Afo. Nequaq; Id vnū me mouet, q; insalutato patre,
 Amiculisq; proximis abiero. Pla. Valcant graues
 Curę. An tibi est, q; nos sumus, ppinquior? Tu nos quidē
 Materculas, sorerculas, vxorcultas, amiculas
 Habebis vsq; tum domi tum foris, & intra cubiculum,
 Faceat omnis mæror, à nobis voluptatem accipe. Mar.
 Mi Alote amor meus, meū pectusculū, nunc obsecro ad
 Nauimalacriter properemus, omniū propullaturi ibi
 Curarum amaritudinem, ludis, iocis, & osculis.
 Dehinc perēnibus in Asia cōplexibus. Al. O mea gaudia
 Non possum enim quin gaudeā p̄sentibus vobis, nec esse
 Vllus iam amaritudini cuiq; locus mea gaudia.
 Eamus vltro ad mare, soluturi ocys, Vini optimi

Ferri in triremem iam ascopas iussi duas. Valeat patera.
Valeat Philætius tenax, valeant amici cæteri.

Nostros amores exigamus sedulo. Pia. Concedimus.

¶ Actus. 4. Scena. 3. Tetrametri vt superiores.
Eumenius. Thryptus. Philætius.

Quæ est anxii pectus parētū, liberis qui maleuolis
Præsumptum volunt. Id ipse iam annis plusculis
Experior hoc in filio, qui iam suam substantiam
Poposcit, accepit, abijt, necdum reuersus? Ferunt
Alij necreticum sibi concire contubernium.
Alij fugam molirier prænunciant, alij aliud
(Nescio quid) ad nouæ profecto calamitatis initium.
Iam vesper proximus est, fuit si spes aliqua, mox redierit.
Occurrit ecce Thryptulus, præter suū morem quidem
Iam serius redit. Quid est inepte quòd tam sero ades?
Iam vesper est, cenarumq; coctā oportuit. Thr. Non Eumeni.
Sit ira & indignationi nunc locus, sed luctui.
Eu. An tu nouū mihi calamitatis feres genus? Thr. fere.
Eu. Noli puer celare me, dic absq; hypocrisis, quid est?
Th. Veni in fora piscariū, hęc emo pauculos pisces, quia
Alij ferè distracti erant, procedo mox ad portum, vt
Siquid maritimoꝝ in mare attulisset emerem piscium.
Eu. Quid postea? dic breuiter id q̄. l. dixeris. Th. breuissime.
Dum sollicitus & huc & illuc per mare & portū feror.
Pagnion Astoti adest puer, vidulū gerens marisupium.
Et ascopas vini duas. Quò fers rogo ista? Quò libet

Mihi inquit. Haud dubium est, quòd ad maues. Vbi
inquam Afotus est?

In balylica, inquit, et ambulat. Curro illico, et iustro fons
Et balylicam totam, at nec vni visus est. Ut conspicer
Mihì data verba, praecripione in garenū ad Marganium
Rogo si Afotus intus est, refert puelia ab isse cum
Marganio & Planasio ad portum, soluturum illico,
Et navigaturum in Asiam sine remera. Mox denuo in
Portū propero, si fors quē ad te nastū herū reducere.
Sed heu laboratū haec enō frustra ē, nā vt in portū n ruo
Soluta in altum cernitur progressa nauis. Eu. Qui tibi
Certum est eam intrauisse filium meū? Th. Stabant ibi
Plurique, qui vale vltimum dixere Afoto, & prospera
Ei imprecantes publice denunciabant omnibus. Phi.
Valeat iners. Th. tun' hic eras heres rus te ab isse credidi,
Et ante crastinū haud reueriunq. Phi. Omnia audiui, pcul.
Nam cum viderē te ē foro discurrere, haec mihi incidit
Suspicio. Cometaq; misso te sequebar eminus.
Pereat iners, qui nil domi vnq; gelsit vtile vel probum.
Eu. O duram & asperā nimis mentem tuā, cui non dole
Fraternus interitus. Abite, & edite. Phi. Non lit et mihi,
Praemisi in agrum villicum, quē non volo fraudarier.
Rus abeo, vt instaurē qd hoc die aut omissū aut perditū
Perire adhuc satius puto fratrē, q̄ adesse inutile. (est.
Tametsi pater reclamitat. Valeat iners. Eu. quis nā dabit
Capiti meo fontes aquarū, vt lachrymer, noctu sicam.

Dia fream, semper fream te fili Afofe perditum?

¶ Chorus. Iambico dimetro.

ARs/cura/inos/industria
Est omnibus meretriculis.

Tantisper adolefcentulum

Lactare, dum pellexerint.

Tantisper adolefcentulum

Amant, fouentq; lubricum,

Dum possidet quod porrigat.

Et porrigit quod possidet.

Hinc oscula & pectuscula,

Et delicatas mammulas

Tibi venditant, donec tibi

Iecur sagitta transigant.

Si quid feras, acceptus es.

Si nil feras, exclusus es.

Si quid feras, amator es.

Si nil feras, amator es.

Vita ergo ephiebe fornices

Fuge scorta priua & publica

Ne post tuam petulantiam

Cum te salutem perduas.

¶ Actus Quintus. Scena Prima.

Iambici trimetri. Colax solus.

Quoties propinquo ad huius aedes diuitis
Toties cutis mihi prurit, horret denus.

Sub hoc eodem anni prioris tempore
 Fecere me illi plagiarj senis
 Totum vimeum, verum haud sine ingenti illius
 Incommodo, ingenti quoq; meo commode.
 Verum est profecto quod ferunt. Scholasticus
 Si ludus est bonus, flagella scholaria
 Minimi aestimat. Parasitus ipse identidem,
 Ut estur atq; bibitur, omnia interim
 Flagella successura nihili pensitat.
 Dis maxima tamen est habenda gratia,
 Quae mitiorem eum mihi probauerim,
 Quae merueram, aut speraueram iratum senem.
 Liuida cutis curarier facillime
 Potestur, at nexum semel suspendio
 Guttur cruci, marcescit usq; miserimum.
 Apage à gula nexum hunc mea. Ut Comasta mihi
 Ut pendula isthic fronte, & ore lurido
 Agitare vento in aëre vacuo, & imbrium
 Iniurijs exponeris. Nae cautius
 Mercarier me isthac docebunt amodo.
 Recta igitur accedo forum, siquo modo
 Quam honestius rationem edendi abs quolibet
 Nanciscier, nam sic parare, inhonestius,
 Strident fores, periero si videar seni.

ACTUS V. Scena. II. Trimets 6

Senex. Peregrinus.

G Nati mei sollicitor vsq; imagine,
Et non queo quin abs quibusq; scisciter,
Si fors queam, qui filium vsquam videris,
Adipiscier. Sed ecce oberrat rustico
Sago opertus, haud scio quid ferens. Adibo eant,
Pere. An non supremus Iuppiter vel me temel
Respexerit, quo post viarum maxima hæc
Incommoda, aut sedes quietas recipiam, aut
Diuenditis his mercibus regredi queam?
Obambulat mihi quisquam, rectaq; me
Petit. Morabor paululum tardum senem.
Eu. Salue peregrine. Vnde ades? Pere. Boni Ioues
Tibi salutem dent senex: ex Asia: adhæc
(Si exactius quæras) vides Milesium.
Eu. Quid quæso in hanc prouinciam te propulit,
Vbi terra sterilior & infelicio?
Pere. Dicam pater tibi. Regio quæ vberima
Fuit hæctenus, præ frugum inopia iam fame
Interit. Eu. Hui, quid audio? Pere. Rotat sic omnis
Fatum. Eu. Nihil de filio dicere potes?
Pe. Tuos? Eu. Meos. Pe. Sed vbi ipse est? Eu. Dudū in
Abisse, Mileticq; vivere asserunt. (Asiam
Pere. Mori magis dicas. Sed artis cuius est?
Eu. Nullius est plane. Pere. Quod illi nomen est?
Eu. Afotus & re & nomine est. Pere. Scribe faciem?
Eu. Facie est obesa, oculisq; nigricantibus.

Genis rubentibus, decentibus labris.

Tum mediocri statura, & omnibus artubus

Gracilis. Pere. Cicatricem ne habet sub pectore?

Eu. Habet profecto, ex hulcere illo, quod tulit

Infantulus. Nouisti eum? Pere. Noui probe.

Pridem fuit mihi ipse coniunctissimus.

Eu. Viuit ne? Pere. Si viuat, satis non scio: tamen

Vnum scio, si viuat, infeliciter

Viuit. Nam vt omnem quam tulit rem prodigē

Scortando, edendo, & heluando perdidit,

Egere cepit, & vni adhæsit ciuium, in

Suburbio Milesiorum diuiti.

Qui calamitolum mox in agros eijcit,

Porcisq; pascendis ibidem destinât.

Sic seruitutem seruit is miserriamam.

Nam siliquis suum cupit ventrem suum

Saturare, si sit quispiam qui porrigat.

Eu. Miserriamam subulcum, oboriuntur mihi

Iam lachrymæ, nam pane abundant seruuli, &

Gnatus fame tabescit. Pere. Vsq; id clamat.

Quot (inquit) in patris æde mercenarij

Panibus abundant, atq; lacte victitant,

Ast ego fame pereor. Reuertar ad patrem,

Fassorq; crimine pœnitentiæ indices

Dabo supplices manus, reflexos poplites.

Siquo modo possim impetrare gratiam.

Eu. Faxit Deus resipiscat, ac redeat semel.
Qui filium aspernariet valeat pater?
Pere. In patriam vbi rediero distractis meis
Hic meribus, mox filio hæc narrauero,
Nisi (quod futurum puto) prius reuerterit.
Vale senex. Eu. Me siente longum tu vale.
Fac si potes resipiscat ille miserrimus,
In publico facile foro perendie
Merces tuas distraxeris. Pere. Spero, vale.
Eu. O gnate mi, ò mea viscera, ò Afote, quæ
Tu calamitatis adaectus es? Redi, redi.
Putas ne verum dixerit? Reducem breuit
Sperare liceat? An magis data epistola
Mittam virum, qui ipsum reducat certius?
Id certius, multoq; certius. Vir hic
Milesius me certiozem de loco
Facturus est, quem iam in foro conuenero.
Vt huic rei dem operam, pedem refero domum. O
Colax Colax (si omnino non cæcutio)
Quantum mihi, meoq; filio mali
Partum est tua κολακία. Non iam places.
Lactandus alius, qui tuam ingluuiem expleat.

ACTUS V. Scena. III. Tetrametri.

Colax solus.

T Antū mihi foelicitatis attulit præsens dies,
Vt non diurnū, siue mensurnū modo, verū annuum

Perpetuum, & æternū cibum potūq; gratis porrigat.
 Quis æstimet, quātū boni in portu interim portēditur?
 Euax saturitas sancta, Iuppiter supreme, tu quocq;
 Ter maxume ò Portune, meritò gratias tibi referam,
 Merito ò Palæmon cātharis & lācibus tibi sacrificem
 Qui gaudiū ingens pelagus hoc vno die mi aduexeris.
 Quantum Foro Portune præstes, prodit oportunitas.
 Nam vt ad forum veni, salutauiq; adolescentulos,
 Mox profero vnū & alterū ex melioribus dictis meis,
 Rogo quo vel ad ientaculū, vel prædiū instructū, vel ad
 Cœnam opiparā concedimus, cuncti velut muti silent
 Illico, vel vt stulto mihi illudunt. Forum detester, ad
 Portum venio. Dij boni quantum mihi solatiij
 Ibi obtulistis, dum diu expectatum Aletum amiculum
 Reducem mihi monstrastis, in celo ce vectum publica.
 Valeant modo nihili viri, scurræ, neblones, infima
 Qui hic occupāt subfella, valeat quoq; scabrū, sordidū,
 Stupidūq; & ignobile hoīm vulgus, quibus cū iam nihil
 Commune erit mihi, licet vltro elixa & assa porrigant.
 Primū amodo me præsidet, dehinc duces, frulocq; post
 Reges (vt est condignum) honestarint, & ad conuiuium
 Suum vel inuitum vocauerint, rogauerint quæq;
 Iam nunc abite quicq; abite è semita, caeete ne
 Quis vī madoriat Colaca, nec obstrepat y bo aut ides
 Vano, quibus frequenter appellare me consuecitis,
 Nisi in caput suum velit pugnes meos infringere.

Nisi vostra crura, vostra rostra, vostra colla penditis
Minigi, eminus mihi, p̄spera imp̄camini. Viuat Colax.
Mihi (inquo) acclamate, transeat Colax, viuat Colax.
Nunc auspice tur à Dijs regnum sibi contraditum.
Accedat Eumenij domum senis, vbi promptuaria
Vino redundāt optimo. Hæc mihi tegio, hæc mea curia
Sed eccum honorandū senem, Iouē meū, Bacchū meū,
Qui saturitatem sempiternam mox mihi produxerit.
Pridem quidem diris flagellis me expulit, saxo modo
Non expulerit, immò mage impulsurus est me blāditer
In abditum carnarium atq; promptuarium domus.
Quid cesso compellare, longius q̄ ab ædibus
Abscedat, aut me quispiam rei antwortat nuncius?

¶ Actus V. Scena .4. Quadrati, vt superiororū.
Eumenius. Colax. Famuli.

Q Vēadmodū solēt, suū qui amiculū absentē diū
Saluum redire gestiunt, lustrare singulas vias.
Per quas putant sese recepturū hospitem, perinde mihi
Quoq; actitandū cenleo. Vadam ad forum. Milesium
Quarā, deinde alium virū, qui ferat epistolā. Inde eo ad
Portam superiorem, deinde ad portum, vti si qua meus
Compareat gnatus, queam clementer excipere, anteq̄
Pudore suffusus animum despondeat. Col. De filio
Fit sermo: num suboleuit huic q̄ venerit? Pol nō potest.
Virū alloquar. Sta, sta Eumeni, licet modo subduceres
Cū me videres eminus. Eu. quis me vocat? qd stem tibi?

Aliq̄ vocato non libet mugarier. Col. Sta inquam, quia
 Ego impero. Eu. Certè emeris pluris cui sic imperes.
 Sed omitte nugas: dice qd velis Colax. Co. scis quē prius
 Cecideris? Eu. Scio, te quidem, an male meritum? Col.
 Et quidem optime.

Sed quæso te Eumeni, his meis liuoribus malagmata ex
 Sumine suillo & larido circumliga, alioqui time
 Tabo cicatrices putrescere. Eu. Væh tuo capiti heluo.
 Co. Mane mane Eumeni mane, tantū tibi adfero gaudiij
 Vt vltro spondeas mihi æternā saturitatē. Eu. Ego tibi?
 Co. Tu mihi. Eu. Sed vnde gaudium, qui filium meū tuā
 Vita, atq; corruptissimis disperdidisti moribus?
 Fuge è meo aspectu trifurcifer in crucē tibi debitā. Co.
 Bona v̄ba q̄so mi senex. Eu. Iam nō abibis? Co. Eumeni
 Eu. Heus heus merine, thrypte. Co. p̄ deos supfluūt meæ
 Nugæ, nisi caueā, in phylacam pertrahar. Iuro deūm ac
 Hominū fidē Eumeni, mane. Eu, qd tu p̄phane deieras?
 Co. Cedo manū. Eu, hē manū, qd vols dari? Co. tm̄ tibi
 Iam apporto gaudiij, vt facillime anteuortat omnibus
 Mœroribus cordis tui. Eu. Nugare rursus? Co. Eumeni
 Irascier noli, sed audi me. Eu. Quid audiam? Co. Iube
 Vasa elui, mensam instrui, inferri cibos & pocula. Eu.
 Quare? Co. q̄a hoc die meo Genio mihi sacrificādū erit,
 Sanctæq; saturitati. Eu. Vbi? Co. Hic, domi tuæ. Eu.
 Nisi famuli hunc

Tuleritis. Fa. Hem. Co. Ne fecerint, quia filium tuū tibi.

Eu. Quid filiū? Co. rediſſe nuncio. Eu. meū tu filiū? Co.
Tuū inq̄, Eu. eſurire mihi videre. C. mihi qđz, haud tibi
Eu. Dic vero amabo, ſi reductus Aſotus ē gnatus meus
Minor, vltro ſpōdeo tibi æternā ſaturitatē. Co. Eumeni
Iouem ſupremū capite aperto teſtor, incolumem tuum
Saluum quoq; adueniſſe filium in celoce publica,
Cultu tamen tam ſordido, vnumquēq; vt eius miſereat.
Tam ſtaecidis genis, & obſita ſitu cute lurida,
Vt vix pater gnatū tuū ipſe noueris. Eu. mihi lachrymæ
Te propter oboriuntur ò mi Aſote fili mi. Huccine
Tu calamitatis adaſt⁹ es? Co. Iam flere deſine, ad mare
Propera, vt reducas ſordidum, anteq̄ pudore concidat.
Et intrò me contradito in phylacā, vbi inſontes iacent
Tibi pernæ, & indēq̄ata pēdēt viſcera. Eu. optiē mones.
Sed hæctenus quid quæſo me nugis tuis, & ludicris
Lubitū eſt fatigare? Co. Hercle, vt hanc vlciferer meā
Quam apparatoribus dediſti olim flagris (cutem
cædendam. Eu. Age,
Nunc irruē in carnarium, & vibicibus cataplaſmata
Imponito, edito, bibito donec vixeris domi meæ.
Co. Dij tibi ſenex reddant vicifſitudinē, atq; ego meam
Oēm̄q; ſollicitudinē a modo tibi, & rebus tuis (operā,
Impendero, atq; in ſempiternū ſeruulū tibi me obligo.
Eu. Herum fidelem ſaxo naſtus ſis, modo frugi ſies.
Nunc intrò abi. Cōcedite famuli, vt opera veſtra vtier,
ſi poſtulet res, poſſiem. O pater ſupreme, qui omnia

Condīs, gubernas, protegis, cœlōq; terrāq; pelagōq;
 Ago tibi gratias, quōd ex tibi infita clementia
 Tandem vltimā respicere dignaris calamitatē meam.
 Quasi ē graui somno excitus, videor renatus denuo.
 Profectō lachrymas tenere non queo præ gaudio.
 Ades Merimne citus, ades Triboni, adeste celeriter.

**ACTUS V. Scena V. Oestonarij, vt superiores
 Merimnus. Tribonius. Eumenius.**

Adsum^o here, exēq;mur vt mādāta tua nō segniter
 O mi Deus, quem nā eminus conspicio demissis humi
 Mærore multo voltibus? Si non here ille Afotus est,
 Fallit profectō me acrisia. Tri. Non te fefellit dictio.
 Ipsissimust^o. Facilis gradus, statura mediocris, sed &
 Gracilia membra corporis, here filium tuum indicant.
 Eu. Quinā potest? Quis nā mihi persuadeat, q; hic meus
 Sit filius? Quis gnate te his inuoluit obscuro sordibus?
 Nudauit, & fēdauit? Hei mihi nate, vt indignū hoc meo
 Generi, modo sis filius. Mer. Profectō isipsum est here.
 Tri. Nihil ora, nihil humeri Eumeni, nisi vnū Afotum
 Quid ambigis here? Eu. Iam intuo tandē (præferūt.
 miserimum meum

Gnatū, modo agnosco, haud modo patern^o affect^o sinit
 Mentē meā cōsistere: haud possum modo quin aduolē,
 Amplectar, ac deosculer. Tri. Piissimā ò mentem senis
 In gnatum, vt obliuiscitur suæ senectæ, longe adhuc
 Posito cito cursu obuiās, vt plorat, vt singultit. Mer. Eu.

Iam filius supplex humi prosternitur, complodit &
Cum fletibus palmas obefas, iam pater fit proximus.
Tri. O viscera pietatis, ò vere paternū amorem, vt est.
Propēlus in tam, pdigū. Mer. Iam ruit in eius colla, iam
Cōplectitur, cū lachrymisq; deosculatur. Age propius
Adeamus, vt gnati & parentis mutuos possimus hos
Audire smōes, Tr. seq̄r te. Af. ò mi p̄r. Eu. qd gnate mi:
Aso. O mi p̄r, peccaui in ipsum corlū & in te, iam quoq;
Sum indignus appellarier gnatus tuus, fac me velut
Vnum ex tuis te obsecro mercenarijs, recipe modo
Tibi supplicē rogo, quē superbū & arrogantē passus es.
Iam pœnitentē recipe, quē iam dudū iniquum passus es.
Te lachrymæ flectant pater, te supplices manus pater,
Flexiq; poplites: misereat te calamitatis meæ.
En membra nuda, en viscera; flaccentiū squallida cutis.
Miserere clemētissime p̄r huic miserrimo gnato tuo.
Vt pristinū tuū fauorē, & gratiā primariā (valet
Mercaſ. Tri. O Merine, quātæ vtrinq; lachrymæ, haud
Se tēperare à fletibus pater, haud queo quin lachrymer
Ipse quoq;. Mer. Mihi quoq; lachrymas excutit vterq;
lachrymans.
Eu. Mi Aſote, fili mi, remitto quicquid in me admiseris
Sed & amodo omniū tuorum criminū non meminero,
Hoc teste summo patre sancto in osculo tibi spondeo.
Aso. O vtinam apiscar gratiam tuam pater primā, licet
Duro atq; sicco pane & vnda victitē. Eu. surge alacriter

Confidito. Annō ego p̄t' tun' filius? Nūquid potest
 Filij vteri sui aliquis obliuiscier pater? Heus cito
 Proferte ab ædibus stolā primā, annulū, & sandalia.
 Alij procurent celeriter vitulum saginatum probē
 Iugularier, vt epulemur & letemur hoc die, quia hic
 Gnatus meus, qui mortuus fuerat, reuixit spiritu, &
 Qui perierat, repert' ē. Mer. parebimus. Eu. celerrie

¶ Actus V. Scena VI. Iambici trimetri.
 Eumenius. Asotus.

MI gnate dic modo, fatere libere,
 Quisnam te eo dementiæ perduxerit,
 Vt me patrem tuum, tibi adeo affabilem,
 Adeo benignum, & obuium relinqueres,
 Et in hanc calamitatem extimam te mergeres?
 Quis incitauit, quis docuit, & perdidit?
 Aso. Mi genitor, haud dicam dolo, tametsi quidem
 Comasta me corruerat primum, tamen
 Ex propria prorsus libidine in malum
 Præceptis ferebar, inde scortis blandulis
 Agglutinatus, in Asiam subuectus sum.
 Vbi omnibus tuis pater sudoribus
 Iam prodigè absumptis, meoq; corpore
 Scortando, edendo, & potitando, cneruiter
 Corrupto, ad impijssimi me contuli
 Viri iugum (quia inedia ac valida fames
 Me eo impulit) Cuius sues dum palcerem,

Ter seruitutem maximam seruiui, vt hi
 Mei indicant artus, & hic vilis habitus.
 Cum iam fame tabescerem, & ventrem meum
 Opplere non liceret siliquis suum,
 Reuersus ad mentem pater, gemitu graui
 O (inquam) quot in domo patris mei viri,
 Quot mancipia, gregesq; mercenarium
 Beati abundant panibus, porro ego fame
 Marcesco tabescóq;. Surgam igitur, & hinc
 Regressus accedam patrem meum optimum,
 Siquo modo queam priorem gratiam
 Efflagitare precibus: ecce res. Precor
 Iccirco, & obsecro denuo cum lachrymis
 Suppléxq;, vt vltra numerum arenæ quæ in mari est,
 Scelera hæc pater numerosa, fœda, enormia
 Posthac velis obliuioni tradere.
 Nam fretus olim mihi probata gratia, &
 Clementia tua, reuersus sum pater.
 Eu. Exurge denuo, remitto quicquid est
 Delicti: ades. Quam lachrymæ istæ gratiam
 Non impetrent? Dudum omnia (abs quo nescio) hæc
 Resciueram. Nunc itaq; gnate tuam improbam
 Probitate vitam corrige. Aso. Efficiam pater.
 Eu. Heus, nondum adestis? —————

¶ Actus V. Scena VII. Trimetri,
 Merimnus. Eumenius. Aso.

A dsumus here, & omnia
 Curata sunt, q̄ asferre nos, & exequi
 Mandaueras. *Eu.* Rectè: aufer illhæc sordida. *Mer.*
Eu. Et induatur qua prius stola vsus est. (*Hem.*)
 In innocentia, haud decet sic filium
 Domū ingredi p̄anosum, olentē, sordidū. *Mer. hem.*
Eu. Date annulum fidei prioris in manu. *Mer. hem.*
Eu. Et calciamenta pedibus, reliqua intus in
 Domo quæ oportet singula instaurabimus.
Mer. Dedi here. *Eu.* Bene est. Iā eamus intrò, tu face
Merimne psalten accias, ȳt inter im
 Dum epulabimur ducat choros. *Mer.* Accersiam,
Eu. Volo enim diem hunc peragere festiuissimè.
Mer. Dignissimum. *Eu.* Tu abi, vocato proximum,
Mer. Licet. *Aso.* Nū adhuc Comasta pensilis pater?
Eu. Adhuc cruci suffixus est. *Aso.* Miserū hominē, at
 Vbi Dætrus est? *Eu.* In carcerem conieceram,
 Vbi infidelem noueram. *Aso.* Squalet pater
 Adhuc miser? *Eu.* Nondum phylaca eductus est,
Aso. Me propter eductus fiet pater obsecro.
 Nostrum vtriusq; simul remitte noxiam.
Eu. Et si quidem non merueras, seruabitur.
 Nam destinaueram hunc quoq; malis pessimis,
 Tu me sequere fili. *Aso.* Sequor pater, præi.
 O si & modo cum fratre inire gratiam
 Mihi liceat, *Eu.* Sis bono animo, placabitur.

ACTUS V. Scena .8. Senarij, vt superiores.
Tribonius. Merimnus. Philætius.

P Salten moratur herus, modos qui succinat.
Eccū Merimnū: heus tu Merimne, vbi fidicē
Mer. Nunc ille per posticulum intrauit domum.
Audin'? modo canere occipit. **Tri.** Probè, sed est
Quod te velim curare. **Mer.** Dic modo, **Tri.** ex agro
Philætium vocare me mittit senex,
Obsecro (si occasio ferat) pro illo coquo
Interueni miserrimo, forsā queat
Jam propter hæc noua gaudia è neruo eximi.
Nam obnixius quoq; idipsum Afotus postulat.
Mer. Ego suggeram actutum seni. **Vale.** **Tri.** **Vale.**
Noui profectò in amœnum erit Philætio
Hoc nuncium, quod adferam de prodigo,
Malit decem coros in horreo tritici
(Quang; labore) conuehi, q̄ vnum sibi
Sanguine propinquum fratrem Afotum regredi,
Sed commodum, mihi ademit hanc molestiam,
Adest homo, nescio quid sibi supputans.
Manebo eum, quid dicat auscultauero.
Phi. Prudentis est quotidie addere calculum
Rei suæ, num quidpiam accreuerit ei, aut
Decreuerit, ne incuria res pessum eat,
Congessi in horreum trecentos hordei
Ferme hoc die modios, corosq; plus minus

Flavi quadraginta octo ferme tritici,
Simulq; quinquaginta quattuor ceros
Multis miserrimis laboribus, tamen
Solabitur me vsura parti plurima.
Hæc nanq; in annum proximum arbitror affatim;
Sufficere toti familiæ. Tri. Quantum miser
Se excruciat absq; necessitate. Phi. Quid audio?
Tri. Symphoniã audit, & cherũ. Phi. Symphonia est
Chorusq;. Num in meretricia hac domo? Haud ibi.
Vbi ergo? Tri. pdeo, saluus esto here. Phi. Tu quoq;
Salue Triboni: amabo vbi hæc symphonia?
Vbi chorus? Tri. Domi. Phi. Domi nostræ rogo, an
Alienæ? Tri. Here dubitas? Domi nã. Phi. qd hoc?
Tri. Frater tuus, qui perierat pridem, domum
Reuersus est, rediit parenti in gratiam.
Phi. Asotus? Tri. Ipse Asotus. Occidit pater
Vitulum saginatum tenerrimũq; euans
Gaudensq;, eum quòd hospitem receperit.
Hinc chorus & hinc symphonia, hinc pater tuus
Me me misit, vt te accersiam. Phi. Rem fecit is
Stultissimam. Tri. Stultissimam? Phi. Stultissimam
Dico, atq; pessimam. Tri. At piissimam mihi
Fecisse rem, pulcherrimamq; viuis est.
Qui enim potest gnatum pater disperdere?
Phi. Spretõ ne me & duris laboribus meis
Recipit, honestatq; hunc tam inertem & prodigũ

Non me teneo, quin. Tri. Obsecro intra mecum here.
Fratrem saluta, aliosq; conuiuas patris
Letifica. Phi. Eum non introibo. Tri. Age mi here. Phi.
Tri. Iratus est, salute fratris liuidus. (Abi

¶ Actus V. Scena vltima. Trimetri.
Eumenius. Philætius. Dætrus. Merimtus.

ME vox tua exciuit foras amarior
Mi gnate: cur non ingredi domum? quid
Turbatus hic perstas foris? Si prodigi
Tibi vita displicuit peius, placeat modus
Tibi penitentis continentia obsecro.
Phi. En tibi tot annos serulo pater, & volens
Tua iussa nunquam (quod sciam) prauaricor,
At ne quidem semel dedisti hædum mihi, ut
Cum amiculis epularer, & festum diem
Lætus agerem. Ast ubi redijt gnatus tuus
Is, qui abligurinit tuam substantiam
Scortando cum meretricibus, dedisti ei
Vitulum faginatam, chorum, & symphoniam.
Frustra tot ærumnas laboris exigo,
Festum gelicq; perfero, & cura opprimor.
Eu. Hem gnate mi, tu semper es mecum, omnia
Quæcumq; sunt mea, tua sunt. Porro modo
Epulari oportet, atq; agere festum hunc diem,
Quia Afotus hic frater tuus præmortuus
Fuit, ac reuixit: periit, atq; inuentus est.

Eamus intrò. Mer. heus heus here. Eu. ecqua nūc mō
 Mer. Supplex adest Dætrus, rogatq; grām. (ra:
 Dæt. Ignosce quæso miserrimo mihi noxiam.
 Eu. Tu quoq; maligne hypocrites, qui abusus es
 Penu meo nequissime, si frugi eris,
 Pone & catenam & compedes, nequis locus
 Mæroribus fiet. Dæt. A modo here ero vt voles.
 Eu. Bene est. Iam eamus intrò alacriter. Phi. Præi.

¶ **Grex, siue Epilogus. Trimetri.**

EXhibita vobis fabula est, non fabula.
 Sed Christiana, euangelicæq; parabola,
 Quæ non in hoc fit acta spectatoribus,
 Vt excitet risum, & voluptatem adferat,
 Sed pœnitentiæ monendo formulam
 A luxu, & improbo facinore retrahat.
 Quare orat hic grex noster, vt re mystica
 Pro corrigendis moribus fruamini,
 Post furta, scorta, libidinem, atq; inertiam
 (Pater benignum se offeret) resipiscite.
 Iam, si placuimus, atq; commodauimus,
 Fauete nobis candidi, & plausum date.

¶ **F I N I S.**

A 199066

Handwritten text, likely a title or description, partially obscured and mirrored.

